

วารสารชัยภูมิปริทรรศน์

Journal of Chaiyaphum Review

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561)
Vol. 1 No. 2 (May – August 2018)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นวารสารตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความหนังสือ และบทความวิชาการประเภทอื่นๆ
2. เพื่อเป็นสื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการของนักวิจัยและนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นวารสารเสนอองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานุรักษ์ตามหลักการศึกษาเชิงพุทธศาสนาและศาสตร์ต่างๆ
4. เพื่อพัฒนาวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลงานการวิจัยและบทความทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสนาต่างๆ รวมทั้งปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI

เจ้าของ

กองบรรณาธิการวารสารชัยภูมิปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ เลขที่ 97 หมู่ที่ 14 บ้านโนนเหลียม ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 082-134-1049, 082-443-9987

ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.

พระเทพภาวนาวิกรม

พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร.

พระเทพปวรเมธี, รศ.ดร.

พระราชสีมาภรณ์

พระราชปริยัติมุนี, รศ.ดร.

พระราชสีมาภรณ์

พระโสภณรัตน์บัณฑิต, รศ.ดร.

พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.

พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.

พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, รศ.ดร.

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล

ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, กรรมการมหาเถรสมาคม

เจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิ

อธิการบดี

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์

บรรณาธิการ

พระศรีสังฆญาณมุนี, ดร.

บรรณาธิการผู้ช่วย

พระมหาวิฑูรย์ สิริเมธี, ดร.

ดร.พูนศักดิ์ กมล

นางสาวกมัยธร มงคลกุล

กองบรรณาธิการ

พระเมธีสุตาภรณ์, ผศ.ดร.

พระครูสังวรวิจิตร, ผศ.ดร.

พระครูใบฎีกาหัสดี กิตตินนโท, ผศ.ดร.

พระมหาปัญญาวรรณ สิริภโท, ผศ.ดร.

รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน

ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

ดร.กนกกรส ผลากรกุล

ผศ.ดร.ตามใจ อริสุทธิโยธิน

อัญชลี ยุคล ณ อยุธยา

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

พระปลัดสุรวุฒิ ฉันทมโม, ดร.

พระครูสุตภัสสรธรรม, ดร.

พระมหาวิฑูรย์ สิริเมธี, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประธานกรรมการมูลนิธินายแพทย์สุจินต์ ผลากรกุล.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

ผศ.ดร.วินัย ภูมิสุข	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.สุนทร ธนศิลป์พิชิต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.ปรธกร ปุระกัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.กาญจพงศ์ สุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.พูนศักดิ์ กมล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.สมเจต หลวงกัน	ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

ฝ่ายจัดรูปเล่ม/สมาชิกวารสาร

พระมหาวิฑูรย์ สิทธิเมธี, ดร. ดร.พูนศักดิ์ กมล นางสาวกมัยธร มงคลกุล

พิมพ์ที่

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 97 หมู่ที่ 14 บ้านโนนเหลื่อม
ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 082-134-1049, 082-443-9987

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้ ก็ได้รับความสนใจจากนักวิชาการหลายๆ หน่วยงาน และยังได้รับความอนุเคราะห์ตรวจพิจารณาบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 หน่วยงานในทุกฉบับที่ทางสถาบันได้ขับเคลื่อนงานวารสารเรื่อย ๆ จึงนับว่าเป็นเรื่องที่น่าอนุโมทนาและดีใจเป็นอย่างยิ่ง และในปีนี้ทางกองบรรณาธิการก็จะได้มีโอกาสส่งวารสารเข้าประเมินเพื่อเข้าฐาน TCI ต่อไป ทั้งนี้ ฉบับนี้ก็ยังคงประกอบด้วยบทความวิชาการจำนวน 5 เรื่องเช่นเคย ดังนี้

1. เรื่อง **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น** โดย ณิชฐมลกลานต์ ไชยวิมลสิริ, คงฤทธิ แข็งแรง และสุนทร ธนศิลปพิชิต สรุพบว่า บทความนี้ เป็นการนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักการปกครองท้องถิ่น อันเนื่องมาจากหลักการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น การสร้างการรับรู้ในเรื่องหลักการปกครองท้องถิ่น จึงนับว่าเป็นส่วนสำคัญประการแรกที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนในรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจการปกครอง โดยให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการท้องถิ่นด้วยตนเอง เนื่องจากบริบทพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่นนั้นมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ฉะนั้น ผู้ที่จะเข้าใจสภาพปัญหาและตอบสนองกับความต้องการของชุมชนได้นั้นย่อมเป็นคนในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น จึงจะสามารถแก้ไขปัญหามาตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนหรือท้องถิ่น ได้อย่างตรงจุดและบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนั้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านการตัดสินใจ การส่งเสริมด้านการดำเนินการ การส่งเสริมด้านการรับผลประโยชน์และการส่งเสริมด้านการประเมินผลนั้นย่อมมีความสำคัญ ในการสร้างการรับรู้และเข้าใจในหลักการปกครองท้องถิ่นนั้น ซึ่งหากว่าประชาชนเข้าใจในหลักการปกครองท้องถิ่นที่แท้จริงแล้ว ก็จะสามารถเข้ามามีบทบาทและบริหารจัดการท้องถิ่นได้อย่างเข้มแข็ง เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนตามหลักการปกครองท้องถิ่นต่อไป

2. เรื่อง **ปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคลากรท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ** โดย สุนทร ธนศิลปพิชิต, ณิชฐมลกลานต์ ไชยวิมลสิริ และ คงฤทธิ แข็งแรง สรุพบว่า บทความวิชาการนี้ อธิบายถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรท้องถิ่น ที่ประกอบไปด้วยหลายปัจจัย ทั้งนี้บุคลากรท้องถิ่นนับว่าเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งฝ่ายบริหารมีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บังคับบัญชา และมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการฝ่ายประจำ ซึ่งบุคลากรท้องถิ่น จะปฏิบัติหน้าที่ตามสายงานบังคับบัญชาตามตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย ส่วนฝ่ายนิติบัญญัติ มีประธานสภาและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ตราข้อบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามอำนาจหน้าที่และกรอบที่กฎหมายกำหนด เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ก็จะทำให้ข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้นรวมถึงลูกจ้าง ที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ย่อมจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้น สามารถบริหารจัดการองค์กรและบริการสาธารณะให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ โดยปัจจัยดังกล่าวนี้ประกอบไปด้วย (1) การนำแนวทางการปฏิรูประบบราชการการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และ (2) การนำแนวทางการพัฒนา

คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มาปรับใช้กับข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสมก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

3. เรื่อง **ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ** โดย ปิพิชญา พรหมกันธา และพัทธนันท์ พาป้อ สรุปว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และ 2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จำนวน 316 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 244 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จโครงการสัมพัทธ์ของภาษาวรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด และ 2) ระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษาวรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4. เรื่อง **ปัญหาขยะกับแนวทางบริหารจัดการ** โดย ณัฏฐมลกันต์ ไชยวิมลสิริ, คงฤทธิ แข็งแรง และสุนทร ธนศิลป์พิชิต สรุปว่า บทความนี้ เป็นการอธิบายถึง ความเป็นมาของปัญหาขยะ ซึ่งเป็นปัญหาที่หลายฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน มีความร่วมมือเพื่อที่จะหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น แม้กระนั้นปัญหาขยะก็ยังคงเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถบริหารจัดการให้หมดสิ้นไป ซึ่งบทความชิ้นนี้จะกล่าวถึง ความเป็นมาของปัญหา แนวทางการแก้ปัญหา และการบริหารจัดการ ทั้งนี้จะนำไปเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ กล่าวคือ การสร้างความร่วมมือให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะต้นทาง โดยการใช้หลักการ 3Rs คือ (Reduce Reuse และ Recycle) หรือ 3 ช คือ (1) Reduce (ใช้น้อย) (2) Reuse (ใช้ซ้ำ) (3) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) คือ การคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสำนักงานเพื่อนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับมาเข้าสู่กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขยะรีไซเคิลแยกโดยทั่วไปได้ 4 ประเภท คือ แก้ว กระดาษ พลาสติก และโลหะ/อลูมิเนียม โดยการเลือกสินค้าที่มาจากวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ หรือการร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการคัดแยกขยะ และการนำขยะรีไซเคิลเข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นสินค้าใหม่ เป็นต้น

5. เรื่อง **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย** โดย ณัฏฐมลกันต์ ไชยวิมลสิริ, คงฤทธิ แข็งแรง และสุนทร ธนศิลป์พิชิต สรุปว่า บทความวิชาการนี้ เป็นการนำเสนอบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการจัดการศึกษาของเด็กเล็กในระดับปฐมวัย ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายการดำเนินงานจัดการศึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบกฎหมายและมาตรฐานของการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กเล็กเติบโตตามพัฒนาการและมีคุณภาพ ครอบคลุมภารกิจในด้านการจัดการศึกษา การดำเนินงานในการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องดำเนินงานภายใต้มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (2) มาตรฐานด้านบุคลากร (3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจหน้าที่ในการจัดการศึกษาของเด็กเล็กในระดับปฐมวัยนั้น นอกจากจะต้องดูแลพัฒนาการของเด็กให้เติบโตตามพัฒนาการแล้วนั้น การจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังต้องอาศัยผู้บริหารท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานบุคลากร ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนจึงจะสามารถดำเนินงานในด้านการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	ง
สารบัญ	ช
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น (Promoting the participation of people in local government)	1
ณัฐธมลگانต์ ไชยวิมลสิริ คงฤทธิ แข็งแรง สุเนตร ธนศิลปพิชิต	
ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ (The Study Factors Affecting On the Power of Language, Literature, Art and Culture in Digital Media by Thai Language Students, The Faculty of Education, Chaiphum Rajabhat University)	11
ปัทมาพร พรหมกันธา พัทธนันท์ พาป้อ	
ปัญหาขยะกับแนวทางการบริหารจัดการ (Waste problems and management practices)	27
ณัฐธมลگانต์ ไชยวิมลสิริ คงฤทธิ แข็งแรง สุเนตร ธนศิลปพิชิต	
ปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคลากรท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ (Factors that encourage local government officials to perform their duties efficiently)	36
สุเนตร ธนศิลปพิชิต ณัฐธมลگانต์ ไชยวิมลสิริ คงฤทธิ แข็งแรง	
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย (Local Administrative Organizations and Early Childhood Education Management)	45
ณัฐธมลگانต์ ไชยวิมลสิริ คงฤทธิ แข็งแรง สุเนตร ธนศิลปพิชิต	
จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์	55
การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์	57

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

Promoting the participation of people in local government

ณัฏฐมลกันต์ ไชยวิมลสิริ

Nathamokarn Chaiwimonsiri

คงฤทธิ แข็งแรง

Khongrit Khangrang

สุนทร ธนศิลป์พิชิต

Sunait Thanasinlapaphichit

นักวิชาการอิสระ

Independent scholar

E-mail: Pukkipuk7@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 10 สิงหาคม 2561

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 21 สิงหาคม 2561

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 26 สิงหาคม 2561

บทคัดย่อ

บทความนี้ เป็นการนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการปกครองท้องถิ่น อันเนื่องมาจากหลักการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น การสร้างการรับรู้ในเรื่องหลักการปกครองท้องถิ่น จึงนับว่าเป็นส่วนสำคัญประการแรกที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนในรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจการปกครอง โดยให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการท้องถิ่นด้วยตนเอง เนื่องจากบริบทพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่นนั้นมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ฉะนั้น ผู้ที่จะเข้าใจสภาพปัญหาและตอบสนองกับความต้องการของชุมชนได้นั้นย่อมเป็นคนในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนหรือท้องถิ่น ได้อย่างตรงจุดและบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ดังนั้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านการตัดสินใจ การส่งเสริมด้านการดำเนินการ การส่งเสริมด้านการรับผลประโยชน์และการส่งเสริมด้านการประเมินผลนั้น ย่อมมีความสำคัญ ในการสร้างการรับรู้และเข้าใจในหลักการปกครองท้องถิ่นนั้น ซึ่งหากว่าประชาชนเข้าใจในหลักการปกครองท้องถิ่นที่แท้จริงแล้ว ก็จะสามารถเข้ามามีบทบาทและบริหารจัดการท้องถิ่นได้อย่างเข้มแข็ง เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนตามหลักการปกครองท้องถิ่นต่อไป

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การปกครองท้องถิ่น, การบริหารจัดการท้องถิ่น

Abstract

This article presents a guideline for promoting the participation of people in the formation of knowledge. Understanding of local governance Due to the principle of

decentralizing governance from central to local Building awareness of local governance principles Therefore, it is the first important factor that will create a strength of the community in the form of public participation in accordance with the spirit of decentralization of government. By allowing local residents to manage the local area by themselves Since the local context has different problems and needs, the person who can understand the situation and respond to the needs of the community is usually local or that community. Therefore, they can solve problems and meet the needs of people in the community or local. To be precise and able to achieve the purpose

Therefore, promoting public participation consists of promoting decision-making. Action promotion Benefit promotion and evaluation promotion are important. In creating awareness and understanding of the principles of local government Which if the people understand the principles of the real local governance Will be able to play a strong role and manage the local The process of participation of the people will lead to sustainable local development in accordance with local governance principles.

Keywords : participation, local government, local administration

บทนำ

การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่น ในการบริหาร ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ และอาณาเขตของตน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจบริหารร่วมกัน และเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของคนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การมีส่วนร่วมนั้นมีหลักการ คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากที่สุดทุกขั้นตอน ตั้งแต่ร่วมในการเริ่มแสดงความคิดเห็น ค้นหาปัญหาและความต้องการของชุมชนร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติตามแผนงาน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งจะเกิดขึ้นต่อตนเองและส่วนรวม

ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 16 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมในการประชุม, การมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ, การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำ, การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวน, การมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์, การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริโภค, การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ริเริ่ม, การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ใช้แรงงาน, การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์, การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น, การตีปัญหาให้กระจ่าง, การออกเสียงสนับสนุน, การออกเสียงเลือกตั้ง, การใช้โครงการที่เป็นประโยชน์ให้ถูกต้อง, การช่วยเหลือในการรักษาโครงการ, การเป็นสมาชิก

ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจกรรมใด ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริมให้ประชาชน ตระหนักถึงการมีส่วนร่วม ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนเกิดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการเข้ามามีบทบาทร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า

1. แนวคิดการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ประยัต หงษ์ทองคำ (2541 : 13) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่ง ในการจัดระเบียบบริหารการปกครองของประเทศในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึง การกระจายอำนาจที่รัฐบาลของประเทศต้องจัดให้มี โดยมีเป้าหมายเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นสถาบันการเมืองระดับพื้นฐานได้ทำการฝึกฝนให้พลเมืองได้มีความรู้ ความเข้าใจในกลไกและกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของคนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

พรชัย เทพปัญญา (2543 : 1) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า อำนาจหน้าที่ (Authority) ที่จะกำหนด (Determine) และการบริหารจัดการ (Execute) ภายในเขตพื้นที่กำหนดและขนาดของพื้นที่ที่อยู่น้อยกว่าในประเทศและมีขนาดเล็กกว่าประเทศมีความหมายอีกประการหนึ่งว่า The New Columbia Encyclopaedia การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การบริหารงานทางการเมือง (Political Administration) ของหน่วยย่อย (Subdivision) ทางพื้นที่และประชากรของประเทศ ซึ่งมีขนาดเล็กที่สุด

สรุป การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่น ในการบริหาร ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ และอาณาเขตของตน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจบริหารร่วมกัน และเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของคนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 15) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่ต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นหน่วยการปกครองท้องถิ่น นั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบา นี้เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. ฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลส่วนกลาง ตามอำนาจหน้าที่และภายใต้กฎหมายที่กำหนด ซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหาร จึงสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและที่สำคัญที่สุด

2. แนวคิดการมีส่วนร่วม

ลักษณะ ขั้นตอนและรูปแบบการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980 : อ้างถึงใน ลดา เสรีเรืองยุทธ. 2553 : 21) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบมากที่สุด ซึ่งมีลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่จะต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานการประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้ รวมทั้งผลที่ได้ประโยชน์ทางบวก และผลที่เด่นชัดในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะได้ประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมิน (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็น (View) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

นอกจากนั้นขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 4 ขั้นตอนดังนี้(เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง.2549 : 41)

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมนั้นมีหลักการ คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากที่สุดทุกขั้นตอน ตั้งแต่ร่วมในการเริ่มแสดงความคิดเห็น ค้นหาปัญหาและความต้องการของชุมชนร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติตามแผนงาน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งจะเกิดขึ้นต่อตนเองและส่วนรวม

ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 16 รูปแบบ คือ (สมศักดิ์ พรหมดี, 2551 : 67-68)

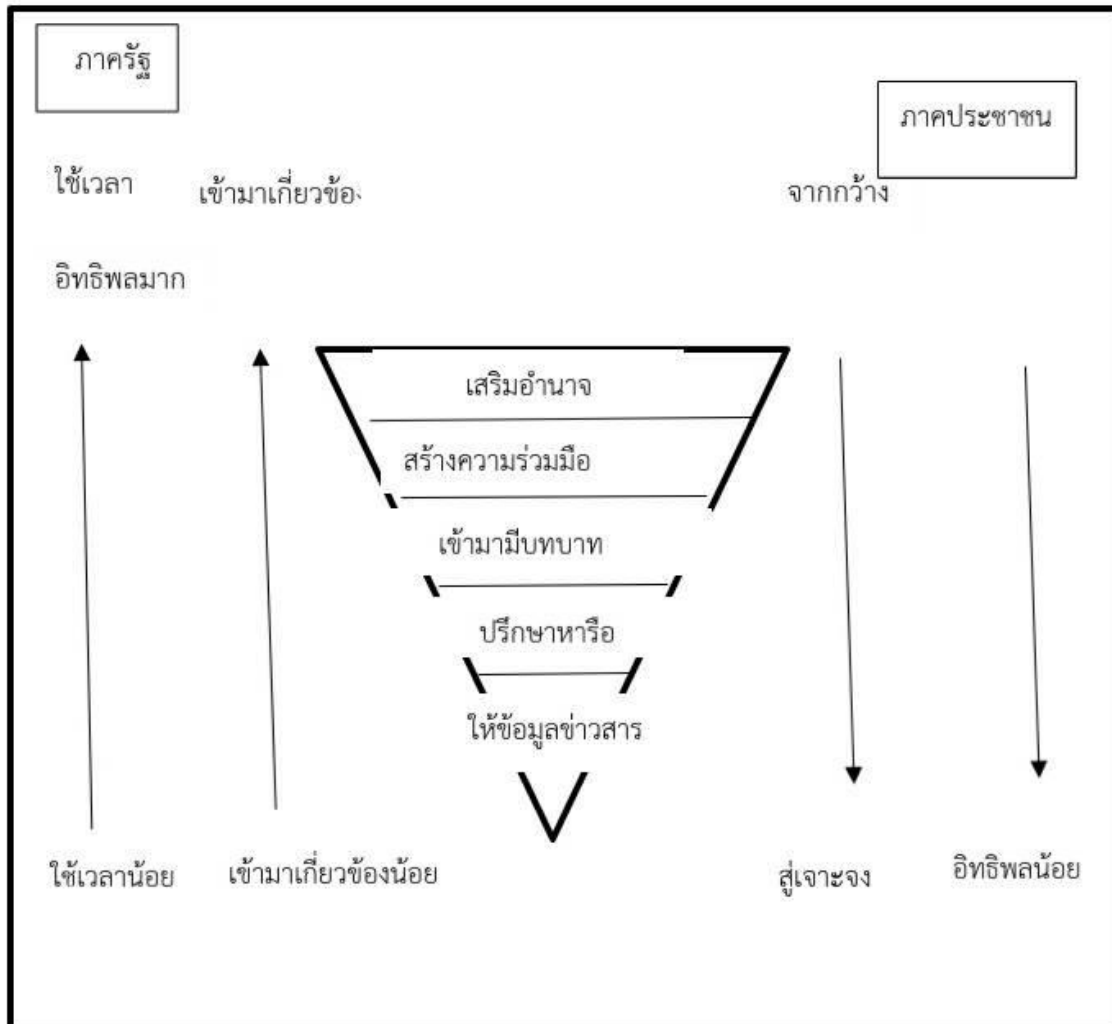
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม
2. การมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ

3. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำ
4. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวน
5. การมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์
6. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริโภค
7. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ริเริ่ม
8. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ใช้แรงงาน
9. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์
10. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
11. การตีปัญหาให้กระจ่าง
12. การออกเสียงสนับสนุน
13. การออกเสียงเลือกตั้ง
14. การใช้โครงการที่เป็นประโยชน์ให้ถูกต้อง
15. การช่วยเหลือในการรักษาโครงการ
16. การเป็นสมาชิก

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจกรรมใด ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริมให้ประชาชน ตระหนักถึงการมีส่วนร่วม ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนเกิดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการเข้ามามีบทบาทร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า

ระดับของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Spectrum) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (พริมาดา ฉลองชัยสิทธิ์, 2558 : 18) ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วม

ทั้งนี้แผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วมในรูปของ สามเหลี่ยม พีระมิดกลับหัว เพื่อชี้ให้เห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นให้ข้อมูลข่าวสาร (inform) ไปจนถึงระดับเสริมอำนาจ (empower) มีผลต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสแสดงบทบาทได้อย่างกว้างขวางแต่จะเจาะจงคับแคบลงเรื่อย ๆ เมื่อลดระดับจากฐานของปิรามิด ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่การมีส่วนร่วมที่กว้างลงสู่ยอด ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่การมีส่วนร่วม ที่แคบ ด้วยเหตุตั้งนั้นจากระดับเสริมอำนาจไปสู่ระดับให้ข้อมูลข่าวสาร ประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจต่องานบริหารราชการผ่านดินของกระทรวงลดน้อยลงเรื่อยๆ ทว่าในอีกด้านหนึ่งนั้น ยิ่งระดับการมีส่วนร่วมมุ่งขึ้นสู่ฐานของ พีระมิดมากขึ้นเท่าใด ย่อมมีผลต่อระยะเวลา (time consuming) ที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการมีส่วนร่วมในแต่ละระดับมากขึ้นเท่านั้น เช่นเดียวกันกับบทบาทของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการ มีส่วน อิทธิพลน้อย เกขึ้นไปด้วยสาเหตุที่เป็นเช่นนั้น เพราะ

- (1) การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร (inform) มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การ

ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และเสริมสร้างความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหา ทางเลือก และทางแก้ไข ดังนั้นการมีส่วนร่วมในระดับนี้ คือ การให้สัญญากับประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าเราจะทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและถูกต้อง

(2) การมีส่วนร่วมในระดับปรึกษาหารือ (consult) มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การได้รับข้อมูล และความคิดเห็นจากประชาชนเกี่ยวกับสภาพปัญหา ทางเลือกและแนวทางแก้ไข ดังนั้น การมีส่วนร่วมในระดับนี้ คือการให้สัญญากับประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าเราจะให้ ข้อมูลข่าวสารแก่ ประชาชนรับฟังความคิดเห็นรวมทั้งตระหนักถึงข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชน ในการตัดสินใจ

(3) การมีส่วนร่วมระดับเข้ามามีบทบาท (involve) มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การ ร่วม ทำงานกับประชาชนเพื่อสร้างความมั่นใจกับประชาชนว่าความคิดเห็นและความต้องการของ ประชาชน จะได้รับการพิจารณา ดังนั้น การมีส่วนร่วมในระดับนี้ คือ การให้สัญญากับประชาชนและ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าเราจะทำงานร่วมกับประชาชนเพื่อให้ความคิดเห็นและข้อมูลจากประชาชน สะท้อนใน ทางเลือก

(4) การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ (collaborate) มีเป้าหมาย สำคัญอยู่ที่ การเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนา ทางเลือก และ แนวทางแก้ไข ดังนั้น การมีส่วนร่วมในระดับนี้ คือ การให้สัญญากับประชาชนและกลุ่ม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าเราจะร่วมงานกับประชาชนเพื่อได้ข้อเสนอแนะและความคิดใหม่ รวมทั้งนำข้อเสนอแนะของ ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

(5) การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจ (empower) มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การให้ ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจลงมือด้วยตนเองหรือเพื่อให้กระทรวงปฏิบัติตาม ดังนั้น การมีส่วนร่วม ในระดับ นี้ คือ การให้สัญญากับประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าเราจะปฏิบัติในสิ่งที่ ประชาชนตัดสินใจ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดการ ปัญหาจะแบ่ง ออกเป็นขั้นตอนและมีความแตกต่างกันในแต่ละส่วนของระดับความร่วมมือ ในกรณีนี้ผู้ วิจัยมองว่าการ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพ ในด้านต่างๆ เพราะการมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนเมื่อประชาชนเข้าใจและเข้าถึงในการเข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆ จะส่งผลประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ นั้นด้วย

สรุปได้ว่า การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทำความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาให้มากที่สุด เนื่องจากการมีส่วนร่วมที่เป็นเพียงรับรู้ ข้อมูลข่าวสารย่อมไม่สามารถจะเข้าถึงการพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถรับทราบปัญหาและความต้องการได้ แต่หากว่าประชาชนเห็นความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือ ในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหามุมชนในด้านต่างๆจนบรรลุผลสำเร็จได้

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การพิจารณาในแง่ของความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถแยกความสำคัญ ได้ดังนี้ (สมบุรณ์ นันทวงศ์, 2542 : 18-19)

1. เนื่องจากโครงการพัฒนาชุมชนในทุกโครงการจะมีวัตถุประสงค์หลักประการหนึ่ง คือ เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีรายได้สูงขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น รวมถึงต้องการให้มีการ แลกเปลี่ยนในด้านอื่น ๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นหากประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นประชากร เป้าหมายในโครงการการพัฒนาชุมชนได้ยอมรับและสนับสนุนต่อการพัฒนาชุมชนโครงการเหล่านั้นย่อม มีโอกาส ที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ง่ายและในทางตรงกันข้ามหากประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็น

ประชากรเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนไม่ให้การสนับสนุนจนถึงขนาดทำการต่อต้านแล้วโครงการพัฒนาชุมชนนั้นย่อมประสบกับความล้มเหลวในที่สุด

2. เนื่องจากการรับของประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่นั้นมาอย่างต่อเนื่อง จึงน่าจะรู้เรื่องราวของปัญหาและความต้องการ ดังนั้นการที่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบถึงปัญหาและความต้องการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนนั้นๆของการพัฒนาจึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและการแก้ปัญหาชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น

3. เนื่องจากการตระหนักว่า แนวคิดของการพัฒนาชุมชนในลักษณะที่จะใช้ในรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศเป็นสิ่งเป็นไปได้ไม่ได้ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะสภาพปัญหาความต้องการ ตลอดจนสภาพทางภูมิศาสตร์พื้นที่ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน ฉะนั้น การที่จะให้รูปแบบของการพัฒนาชุมชนเป็นรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ นอกจากจะเป็นการแก้ไขปัญหามาตรังจุดแล้วยังอาจสร้างความล้มเหลวในการดำเนินโครงการสร้างการพัฒนาชุมชนได้ง่าย โดยเฉพาะถ้าชุมชนไม่ยอมรับ ไม่ให้ความร่วมมือ หรือต่อต้านในสิ่งที่บังคับหรือชี้นำให้เขา

4. ส่วนประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองมาเป็นแนวทางในการปูพื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้แก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งคือการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศให้เกิดขึ้นทุกระดับในการพัฒนาชุมชนก็เช่นเดียวกัน แนวคิดของการพัฒนาชุมชนจะมุ่งเน้นที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้น ๆ ช่วยเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของประชาชนในระดับชุมชนจริง ๆ อาทิ ความเสมอภาคทางการเมืองในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้น ๆ การเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักการอดทนและอดกลั้นต่อความคิดเห็นของบุคคลที่แตกต่างจากตน การใช้เหตุผล การเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเคารพในสิทธิและหน้าที่ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากในการที่นำพาท้องถิ่นหรือชุมชนเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน สืบเนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและความต้องการของชุมชน ดังนั้น การพัฒนาในด้านใดเป็นสำคัญย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชนนั้นเป็นสำคัญด้วย

3. ความสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นนั้นเกิดจากการที่รัฐบาลส่วนกลางได้มีการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางสู่ระดับท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่และภายใต้กฎหมายกำหนด โดยยึดหลักการปกครองตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นกำหนดนโยบายบริหารจัดการท้องถิ่น ดำเนินการและตรวจสอบการทำงาน โดยคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นการสร้างการเข้าใจ รับรู้ถึงหลักการปกครองท้องถิ่นให้ประชาชนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเป็นอย่างมาก เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการตัดสินใจ การปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นหลักการปกครองตนเอง ยึดหลักการกระจายอำนาจ โดยมีการเลือกตั้งผู้บริหารเพื่อเป็นผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงการเลือกตั้งตัวแทนเข้ามามีบทบาทในการเสนอปัญหาและความต้องการซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชน การติดตามตรวจสอบการทำงาน เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด ดังนั้น การมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในด้านนี้จึงเป็นเรื่องของการตัดสินใจคัดเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารจัดการท้องถิ่นและเป็นตัวแทนในการเป็นปากเป็นเสียงให้ประชาชน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านดำเนินการ เนื่องจากนโยบายของผู้บริหารที่ประชาชนได้มีการเลือกตั้งเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนในการร่วมดำเนินการ ยกตัวอย่างเช่น นโยบายการปลูกป่าชุมชน ประชาชนควรให้ความสำคัญของการดำเนินการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนจึงสามารถจัดทำโครงการได้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านร่วมรับผลประโยชน์ การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นนั้น มุ่งเน้นให้ท้องถิ่นหรือชุมชนเกิดการพัฒนาในทุกด้านและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเอง ดังนั้นการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในการรับรู้ปัญหาและความต้องการและประชาชนมีส่วนร่วมในการได้ประโยชน์จากการปกครองท้องถิ่นโดยผู้บริหารท้องถิ่นและตัวแทนในการร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นจนบรรลุวัตถุประสงค์ได้

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการติดตามและประเมินผล ทั้งนี้ตามหลักกฎหมายแล้วการดำเนินงานตามหลักการปกครองท้องถิ่น ตามหลักประชาธิปไตยนั้น ผู้บริหารหรือตัวแทนมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบการทำงาน ดังนั้นประชาชนจึงจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานหรือการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยและเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น

บทสรุป

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญตามหลักการกระจายอำนาจและหลักการปกครองท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนในพื้นที่จะทราบปัญหาและความต้องการสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ฉะนั้น การสร้างเสริมความรู้ในด้านการปกครองและแนวทางพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญประการแรก เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นพลเมืองตามหลักประชาธิปไตยจึงจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาให้มากที่สุด เนื่องจากการมีส่วนร่วมที่เป็นเพียงรับรู้ข้อมูลข่าวสารย่อมไม่สามารถจะเข้าถึงการพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถรับทราบปัญหาและความต้องการได้ แต่หากว่าประชาชนเห็นความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหามุมชนในด้านต่าง ๆ จนบรรลุผลสำเร็จได้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของการกระจาย

อำนาจการปกครองจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นนั้นมีส่วนสำคัญในการที่จะกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการที่จะร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนให้มีความเจริญและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- จักรกิต บัวงาม.(2550) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกระพิก อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม. การศึกษาอิสระ
รป.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง.(2549) การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบทในการบริหารงานพัฒนาชนบท.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
ชูวงศ์ ฉายะบุตร.(2539) การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
วุฒิสาร ตันไชย.(2552) ยุทธศาสตร์การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บริษัท แอคทีฟ พรินท์ จำกัด
ประเวศ วะสี.(2541).ยุทธศาสตร์ : เพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม. กรุงเทพฯ :
หมอชาวบ้าน.
ประหยัด หงษ์ทองคำ.(2541) การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : พีระพินนา,
สมบูรณ์ นันทวงศ์. (2542) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพการบริการด้าน
สาธารณสุขศึกษาเฉพาะกรณีสถานีนามัยกระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม.
วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.(2552) คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการประชาชน
พรชัย เทพปัญญา.(2543).การปกครองท้องถิ่น . พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : พัฒนาหลักสูตร
พริมาดา ฉลองชัยสิทธิ.(2558).พฤติกรรมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดการขยะ
กรณีศึกษา คอนโดเนียมเขตห้วยขวาง. การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
จัดการสาธารณะ) สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พัชร สีโรรส, (2551). คู่มือหรือแนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐใน
ระดับกระทรวงที่เป็นระดับนโยบาย, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
ลดดา เสรีเรืองยุทธ. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของประธานคณะกรรมการ
พัฒนาสตรีตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พระนครศรีอยุธยา :
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
สมศักดิ์ พรหมเดื่อ.(2551) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตอำเภอดูนจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รป.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
อคิน รพีพัฒน์. (2542) เอกสารประกอบการอบรมพัฒนาก่อนประจำการ : วิทยาลัยพัฒนาชุมชน.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม
และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

The Study Factors Affecting On The Power Of Language, Literature,
Art And Culture In Digital Media By Thai Language Students,
The Faculty Of Education, Chaiphum Rajabhat University

ปัทมกานต์ พรหมกันธา

Paphitchaya Phromkantha and

พัชรนันท์ พาป้อ

Phatthanant Phapor

สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Thai Language Department, Faculty of Education,

Chaiphum Rajabhat University

วันที่รับบทความ (Received) : 1 พฤษภาคม 2561

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 1 มิถุนายน 2561

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 5 มิถุนายน 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ และ 2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จำนวน 316 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 244 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จโครงการสัมพัทธ์ของภาษาวรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

2. ระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษาวรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จ, โครงการ, นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย

Abstract

This research is intended 1. To study the factors that promote the success of the project, touch the power of language. 2. To study the success level of the project, experience the power of the proverbs. Students in Thai Language, Faculty of Education, Chaiyaphum Rajabhat University The 316 students in the Thai Language Faculty of Education are Thai students. 244 year-1-4 classes by specific selection A tool used to store and collect data is a query. Statistics used to analyze data include percentages, averages, and standard deviations. The results showed that :

1. The factors promoting the success of the project touched the effects of language, literature and culture through digital media. The average value is 4.62, the standard deviation is 0.06, meaning the level of score, the most

2. The success level of the project touched the power of literary language and the arts and culture through digital media by students in Thai language, faculty of education, Chaiyaphum Rajabhat University.

Keywords : the study factors affecting, project, Thai students

บทนำ

การบริหารโครงการ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนโครงการเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามแผนที่ตั้งไว้โดยต้องมีพื้นฐานตั้งแต่การคิดวิเคราะห์กำหนดรูปแบบของโครงการ การคัดเลือกโครงการเพื่อการดำเนินการ ไปจนกระทั่งการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในทุก ๆ รูปแบบ และการประเมินโครงการก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ผลของการประเมินโครงการจะช่วยตอบคำถามว่าโครงการมีความก้าวหน้าอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไร มีการปรับปรุงกิจกรรมของโครงการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้นหรือไม่ เพราะผลของโครงการคุ้มค่างบประมาณหรือทรัพยากรที่ลงไปหรือไม่คำตอบเหล่านี้จะช่วยการบริหารโครงการดำเนินไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จได้ดี

ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน นอกจากนี้อีกประการหนึ่งในการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ คือ นักศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ ซึ่งผลการปฏิบัติงานของกำลังพลจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้สึกร่วมของบุคคลที่มีต่อการงานในทางบวก เป็นความสุขที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และผลตอบแทนคือความพึงพอใจ ทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ โดยสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จและเป้าหมายขององค์กร (ปริยาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์, 2547 : 122) สอดคล้องกับ ภูริชญา มัชฌิมานนท์ (2544 : 35) ที่ได้ให้ความหมายว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงานหมายถึง การประเมินการปฏิบัติงานของตนเองว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจและมีประสิทธิผลตรง ตามเป้าหมาย หรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ปัจจุบันพฤติกรรมการเล่นและการอ่านมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมยุคดิจิทัล ทำให้ทุกภาคส่วนต้องคำนึงในการเข้าถึง การมีส่วนร่วม และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ และเชื่อมต่อกับสื่อสังคมออนไลน์ เพราะมีรูปแบบและช่องทางที่หลากหลายขึ้น การอ่านวรรณคดี วรรณกรรม แต่ในตำราเพียง

อย่างเดียวนั้น อาจไม่ถึงจุดความสนใจเพราะเราถูกรายล้อมไปด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คนที่ให้ความสำคัญหรือสนใจวรรณคดีอาจมีน้อยลงความพยายามในการนำวรรณคดีไทยมาเล่าใหม่ด้วยสำนวนที่ทันสมัยกว่าเดิม แม้จะไม่ใช่สิ่งใหม่แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าชื่นชมยิ่ง ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่คนไทยอ่านหนังสือกันน้อยลงทุกวัน ๆ การนำวรรณคดีต้นฉบับ ที่เป็นร้อยกรองมาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว และจับบางประเด็นตามความสนใจของคนรุ่นใหม่ก็อาจจะทำให้ หลายคนมองวรรณคดีด้วยใจที่เปิดกว้างขึ้นกว่าเดิมเพราะในยุคสมัยนี้เป็นโลกแห่งเทคโนโลยี หลายสิ่งหลายอย่างก็ได้แปรเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาอาทิ วัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมกับยุคสมัย หรือนำมาประยุกต์ ให้ร่วมสมัย เป็นต้น

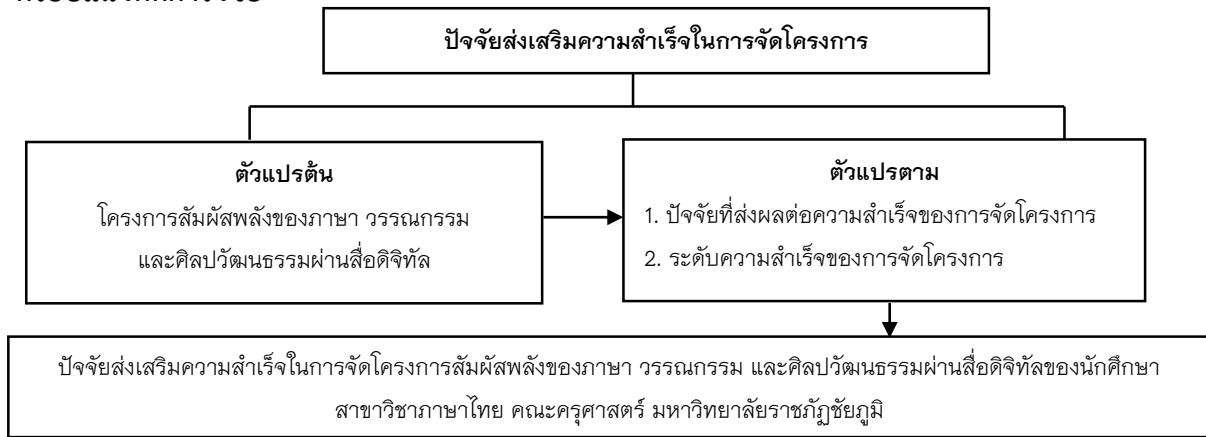
ดังนั้นการเรียนรู้อรรถาธิบาย วรรณคดี จึงไม่ได้มีอยู่แค่เพียงในหนังสือ ตำรา หรือหนังสือเรียน วรรณคดีอีกต่อไป หากแต่ยังมีรูปแบบการถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น เช่น การนำวรรณคดี วรรณกรรมไทยมาดัดแปลงให้เกิดความร่วมสมัย สร้างเป็นละครโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ ทำให้คนหันมาสนใจเรื่องของวรรณคดี วรรณกรรมไทยกันมากขึ้น หรือในรูปของบทเพลงโดยการหยิบยกเรื่องราวในวรรณคดีมาเรียบเรียงเป็นบทเพลง และถ่ายทอดด้วย การผสมผสานดนตรีในยุคปัจจุบันมีหลาย ๆ บทเพลงที่ได้รับความนิยมมาถ่ายทอดในแบบที่ทันสมัยทันสมัย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสืบสานอนุรักษ์ภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ และเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านการสื่อสารในโลกดิจิทัล จัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาภาษาไทย มีการบูรณาการ ในส่วนเนื้อหา รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม ได้แก่ รายวิชาวรรณกรรมรางวัลสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน, วรรณกรรมเอกของไทย, วรรณกรรมสุนทรภู่, วรรณกรรมเด็กและเยาวชน, ร้อยกรองไทย, วรรณกรรมวิจารณ์, วรรณกรรมนิทาน, วรรณกรรมชนบ ประเพณี และศาสนา และการวัดและประเมินผลโครงการ คณาจารย์ผู้สอนได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสาร สาระ บันเทิงคดี ประเภทต่าง ๆ จึงจัดโครงการสัมมนาในหัวข้อ “สัมผัสพลังของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล” เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมไทยในสังคมยุค โดยได้รับเกียรติจากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จ และสร้างสรรค์ผลงานมีคุณภาพมาแบ่งปันประสบการณ์ให้คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา นักศึกษา และผู้สนใจ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จและระดับความสำเร็จของการจัดโครงการ สัมผัสพลังของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมผัสพลังของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมผัสพลังของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานงานวิจัย

1. ความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป
2. ระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เข้าร่วมอบรม โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบปลายปิด และปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ ในปีการศึกษา 2562 ชั้นปีที่ 1-5 รวมจำนวน 316 คน ดังนี้

1. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน
2. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 จำนวน 57 คน
3. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คน
4. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 จำนวน 70 คน
5. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 5 จำนวน 72 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 1-4 ในปีการศึกษา 2562 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) รวมจำนวน 244 คน ดังนี้

1. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน
2. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 จำนวน 57 คน

3. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คน

4. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 จำนวน 70 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จ และระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จและระดับความสำเร็จของปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) โดยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้มาทำการสร้างแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด

4. สร้างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ร่างได้ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา จักรไชย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบกถาวร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการตรวจสอบดัชนีความเที่ยงตรง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) (วิจิต อุอิน, 2550 : 112) โดยถือเกณฑ์ว่าแบบวัดที่มีค่าเฉลี่ยของความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 0.5 เป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนและถูกต้องเพื่อนำไปหาคุณภาพเครื่องมือ

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำมาดำเนินการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด

8. ปรับปรุงรูปแบบสอบถามอีกครั้งแล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน อีกครั้งเพื่อแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพที่สุด

9. นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมากกว่า 0.70 จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ การวิจัยนี้พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.99

10. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 244 คน

11. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามการวิจัยเชิงพรรณนาในครั้งนี้ได้รับการพัฒนาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมผัสนพลังของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และอาชีพ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมผัสนพลังของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 20 ปัจจัย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Ended) การแปลผลคะแนน

ในการแปลความหมายของข้อมูลการวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จและระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมผัสนพลังของภาษาวรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลของนักศึกษาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผู้วิจัยกระทำโดยอาศัยเกณฑ์ที่กำหนดของวิชิต อุ๋อัน (2550 : 114)

เกณฑ์การแปลผล

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและได้ข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยประสานกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัย

2. เตรียมแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
4. เก็บรวบรวมข้อมูลกลับจากกลุ่มตัวอย่าง
5. ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลแบบสอบถามและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติช่วยในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับขั้นดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บคืนจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ลงรหัสข้อมูล
3. นำผลการวิเคราะห์มาสรุปและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้ว ทำการตรวจสอบแบบสอบถาม นำไปลงรหัส และทำการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ ใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ ใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
4. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากคำถามปลายเปิด เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานโครงการครั้งต่อไป
5. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุป วิเคราะห์โดยการพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมมนาพลังของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เรียงลำดับการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	N	%
ชาย	39	15.98
หญิง	205	84.02
รวม	244	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 84.02 และเป็นเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 15.98

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	N	%
10-20 ปี	57	22.13
21-30 ปี	187	76.64
31-40 ปี	0	0
41-50 ปี	0	0
51-60 ปี	0	0
รวม	244	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ ดังนี้ ช่วงอายุระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 22.13 ช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 187คน คิดเป็นร้อยละ 76.64

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	N	%
ปริญญาตรี	244	100
ปริญญาโท	0	0
ปริญญาเอก	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	244	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	N	%
ข้าราชการ	0	0
พนักงานมหาวิทยาลัย	0	0
ลูกจ้างประจำ/ชั่วคราว	0	0
นักเรียน/นักศึกษา	244	100
อื่น ๆ	0	0
รวม	244	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ เป็นนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของโครงการ

ตารางที่ 5 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยความสำเร็จโครงการสัมผัสนักของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล

ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนน
1. ผู้จัดโครงการ/ทีมงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการที่รับผิดชอบ	4.61	0.5	มากที่สุด
2. ผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา สนับสนุนด้านการวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม การประเมินผล และการนำผลไปใช้ประโยชน์	4.04	0.70	มาก
3. ผู้จัดโครงการ/ทีมงานมีทักษะและความรู้ความสามารถเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ	4.61	0.51	มากที่สุด
4. ผู้จัดโครงการ/ทีมงาน พร้อมรับมือกับสิ่งที่เหนือความหมาย/ความขัดแย้ง/อุปสรรคต่าง ๆ	4.68	0.49	มากที่สุด
5. มีการประเมินเวลาและต้นทุนของโครงการตามบริบทของโครงการนั้น ๆ	4.68	0.48	มากที่สุด
6. มีการวางแผนดำเนินโครงการและแผนกำกับติดตามที่ชัดเจน	4.68	0.5	มากที่สุด
7. มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ	4.59	0.54	มากที่สุด
8. มีการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการ	4.7	0.47	มากที่สุด
9. มีการกำกับติดตามโครงการ	4.6	0.55	มากที่สุด
10. มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรต่าง ๆ ให้คุ้มค่า และเพียงพอ	4.73	0.51	มากที่สุด
11. มีการกำหนดกระบวนการของงาน กิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมรับทราบ	4.68	0.54	มากที่สุด
12. มีการประสานงาน/ประชุมสื่อสารภายในทีมงาน	4.58	0.52	มากที่สุด
13. มีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของโครงการที่ชัดเจน	4.71	0.47	มากที่สุด
14. มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลตัวชี้วัด	4.6	0.6	มากที่สุด
15. มีการวิเคราะห์ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น การเมือง, เศรษฐกิจ, สังคม, วัฒนธรรม, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.63	0.51	มากที่สุด
16. การมีส่วนร่วมและเกิดการยอมรับของผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย	4.66	0.48	มากที่สุด
17. มีความคาดหวังที่สามารถจะดำเนินโครงการให้เป็นจริงได้	4.72	0.47	มากที่สุด
18. มีการรายงานผลการดำเนินโครงการ	4.55	0.53	มากที่สุด
19. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการ	4.55	0.6	มากที่สุด
20. นำผลการประเมินโครงการไปปรับวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายตัวชี้วัด และทรัพยากร	4.7	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.62	0.06	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ร้อยละของปัจจัยความสำเร็จโครงการสัมผัสนักของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ 10 มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรต่าง ๆ ให้คุ้มค่า และเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
2. ปัจจัยที่ 17 มีความคาดหวังที่สามารถจะดำเนินโครงการให้เป็นจริงได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
3. ปัจจัยที่ 13 มีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของโครงการที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
4. ปัจจัยที่ 8 มีการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
5. ปัจจัยที่ 20 นำผลการประเมินโครงการไปปรับวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ตัวชี้วัด และทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
6. ปัจจัยที่ 4. ผู้จัดการโครงการ/ทีมงาน พร้อมรับมือกับสิ่งที่เหนือความหมาย/ความขัดแย้ง/อุปสรรคต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
7. ปัจจัยที่ 5 มีการประเมินเวลาและต้นทุนของโครงการตามบริบทของโครงการนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
8. ปัจจัยที่ 6 มีการวางแผนดำเนินโครงการและแผนกำกับติดตามที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
9. ปัจจัยที่ 11 มีการกำหนดกระบวนการของงาน กิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมรับทราบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
10. ปัจจัยที่ 16 การมีส่วนร่วมและเกิดการยอมรับของผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
11. ปัจจัยที่ 15 มีการวิเคราะห์ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น การเมือง, เศรษฐกิจ, สังคม/วัฒนธรรม, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
12. ปัจจัยที่ 1 ผู้จัดการโครงการ/ทีมงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
13. ปัจจัยที่ 3 ผู้จัดการโครงการ/ทีมงานมีทักษะและความรู้ความสามารถเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
14. ปัจจัยที่ 9 มีการกำกับติดตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
15. ปัจจัยที่ 14 มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
16. ปัจจัยที่ 7 มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด
17. ปัจจัยที่ 12 มีการประสานงาน/ประชุมสื่อสารภายในทีมงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

18. ปัจจัยที่ 18 มีการรายงานผลการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

19. ปัจจัยที่ 19 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

20. ปัจจัยที่ 2 ผู้บริหาร/ ผู้บังคับบัญชา สนับสนุนด้านการวางแผน การดำเนินงานการติดตามการประเมินผล และการนำผลไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.7 ความหมายระดับคะแนน มาก

โดยภาพรวมของปัจจัยความสำเร็จโครงการสัมผัสนักของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. อยากให้มีการจัดโครงการแบบนี้ทุกปี
2. อยากให้เชิญนักเขียนที่หลากหลาย เช่น นักเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย หรือวรรณกรรมเยาวชน
3. อยากให้เชิญศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์
4. อยากให้เชิญนักเขียนเยาวชนที่ได้รับรางวัลระดับชาติ

ตอนที่ 2 ระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมผัสนักของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จ ดังนี้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมผัสนักของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนน
ปัจจัยที่ 1	4.61	0.5	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 2	4.04	0.70	มาก
ปัจจัยที่ 3	4.61	0.51	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 4	4.68	0.49	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 5	4.68	0.48	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 6	4.68	0.5	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 7	4.59	0.54	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 8	4.7	0.47	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 9	4.6	0.55	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 10	4.73	0.51	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 11	4.68	0.54	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 12	4.58	0.52	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 13	4.71	0.47	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 14	4.6	0.6	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 15	4.63	0.51	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 16	4.66	0.48	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 17	4.72	0.47	มากที่สุด

ปัจจัยที่ 18	4.55	0.53	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 19	4.55	0.6	มากที่สุด
ปัจจัยที่ 20	4.7	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.62	0.06	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า โดยภาพรวมของปัจจัยความสำเร็จโครงการสัมพันธภาพของภาษาวรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.06

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ด้านปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จโครงการสัมพันธภาพของภาษาวรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ 10 มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรต่าง ๆ ให้คุ้มค่า และเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

2. ปัจจัยที่ 17 มีความคาดหวังที่สามารถจะดำเนินโครงการให้เป็นจริงได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

3. ปัจจัยที่ 13 มีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของโครงการที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

4. ปัจจัยที่ 8 มีการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

5. ปัจจัยที่ 20 นำผลการประเมินโครงการไปปรับวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ตัวชี้วัด และทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

6. ปัจจัยที่ 4 ผู้จัดโครงการ/ทีมงาน พร้อมรับมือกับสิ่งที่เหนือความหมาย/ความขัดแย้ง/อุปสรรคต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

7. ปัจจัยที่ 5 มีการประเมินเวลาและต้นทุนของโครงการตามบริบทของโครงการนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

8. ปัจจัยที่ 6 มีการวางแผนดำเนินโครงการและแผนกำกับติดตามที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

9. ปัจจัยที่ 11 มีการกำหนดกระบวนการของงาน กิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมรับทราบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

10. ปัจจัยที่ 16 การมีส่วนร่วมและเกิดการยอมรับของผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

11. ปัจจัยที่ 15 มีการวิเคราะห์ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น การเมือง, เศรษฐกิจ, สังคม/วัฒนธรรม, ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

12. ปัจจัยที่ 1 ผู้จัดโครงการ/ทีมงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

13. ปัจจัยที่ 3 ผู้จัดโครงการ/ ทีมงานมีทักษะและความรู้ความสามารถเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

14. ปัจจัยที่ 9 มีการกำกับติดตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

15. ปัจจัยที่ 14 มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

16. ปัจจัยที่ 7 มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

17. ปัจจัยที่ 12 มีการประสานงาน/ประชุมสื่อสารภายในทีมงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

18. ปัจจัยที่ 18 มีการรายงานผลการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

19. ปัจจัยที่ 19 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

20. ปัจจัยที่ 2 ผู้บริหาร/ ผู้บังคับบัญชา สนับสนุนด้านการวางแผน การดำเนินงานการติดตามการประเมินผล และการนำผลไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.7 ความหมายระดับคะแนน มาก

2. ด้านระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมมนาของภาษาวรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อยู่ในระดับ มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จโครงการสัมมนาของภาษาวรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด

2. ระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมมนาของภาษาวรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อยู่ในระดับ มากที่สุด

อภิปรายผล

ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมมนาของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า โดยภาพรวมของปัจจัยความสำเร็จโครงการสัมมนาของภาษา วรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06 ความหมายระดับคะแนน มากที่สุด และระดับความสำเร็จของการจัดโครงการสัมมนาของภาษาวรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อยู่ในระดับ มากที่สุด

สามารถอภิปรายผลได้ว่า ทุกปัจจัยมีส่วนส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการ ทั้งปัจจัยด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรต่าง ๆ ให้คุ้มค่า และเพียงพอปัจจัยด้านความคาดหวัง

ที่สามารถจะดำเนินโครงการให้เป็นจริงได้ ปัจจัยด้านการวิเคราะห์หัวข้อชีวิตของโครงการที่ชัดเจน ปัจจัยด้านการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการ ปัจจัยด้านการผลการประเมินโครงการไปปรับวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายตัวชี้วัด และทรัพยากร ปัจจัยด้านผู้จัดโครงการ ปัจจัยด้านการประเมินเวลาและต้นทุนของโครงการตามบริบทของโครงการนั้น ๆ ปัจจัยด้านการวางแผนดำเนินโครงการและแผนกำกับติดตามที่ชัดเจน ปัจจัยด้านการกำหนดกระบวนการของงาน กิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมรับทราบ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมและเกิดการยอมรับของผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยด้านการวิเคราะห์ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก ปัจจัยด้านผู้จัดโครงการ/ทีมงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการที่รับผิดชอบ ปัจจัยด้านการกำกับติดตามโครงการ ปัจจัยด้านการสร้างเครื่องมือประเมินผลตัวชี้วัด ปัจจัยด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ ปัจจัยด้านการประสานงาน/ประชุมสื่อสารภายในทีมงาน ปัจจัยด้านการรายงานผลการดำเนินโครงการ ปัจจัยด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการ และปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา สนับสนุนด้านการวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม การประเมินผล และการนำผลไปใช้ประโยชน์ สอดคล้องกับแนวคิดของสมใจ ลักษณะ (2543) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงานหมายถึง การวินิจฉัย การรับรู้และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลว่ามีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและบรรลุในผลที่คาดหวังขององค์กรมีความคาดหวังในความสำเร็จ 4 ด้านเป็นสำคัญ ได้แก่ 1. การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) หมายถึง การพิจารณาผลผลิตของการทำงานว่าตรงเป้าหมายที่ต้องการเพียงใด 2. การจัดหาและการใช้ทรัพยากร (Procurement and Resource Using) หมายถึง การพิจารณาว่าจะมีผลผลิตได้ตามเป้าหมาย ความสำเร็จนั้นจะต้องจัดหาทรัพยากรอย่างไรเป็นการพิจารณาประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรว่ามีความถูกต้องเหมาะสมเพียงใดและไม่เกิดการสูญเสียเปล่าในการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน 3. กระบวนการปฏิบัติงาน (Operation Process) หมายถึง การพิจารณาว่าจะต้องปฏิบัติงานภายในองค์กร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท วิชาชีพ การมีประสิทธิภาพของการทำงานที่ได้นานครบถ้วน ใช้เวลาน้อย มีการใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการช่วยปฏิบัติงาน 4. ความพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) หมายถึง เป็นการพิจารณาว่า ผลงานมีความสำเร็จด้านต่าง ๆ ในกระบวนการทำงานของตนเองที่ใช้ต้องนำมาซึ่งความพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตามไปด้วย จากแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิพิญา พรหมกันธา และพัทธนันท์ พาป้อ (2562) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมโครงการ “ตามรอยกว๊านีสาน สู่งานวรรณกรรมซีไรต์” ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่มีต่อการจัดกิจกรรมโครงการ ตามรอยกว๊านีสาน สู่งานวรรณกรรมซีไรต์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมโครงการ “ตามรอยกว๊านีสาน สู่งานวรรณกรรมซีไรต์” ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพัทธ์ของภาษาวรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของเมธา สุวรรณสาร (2553) และเอกกมล เอี่ยมศรี (2555) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดทำแผนงานก็เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย และคาดหวังว่าแผนงานหรือโครงการนั้นจะประสบความสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบการทำงานที่ชัดเจน มีการมอบหมายหน้าที่ที่เหมาะสมกับบุคคลที่เข้ารับผิดชอบ

ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีการจัดทำแผนงาน โครงการ เมื่อโครงการเกิดปัญหาให้มีการจัดทำรายงานด่วน มีรายงานสถานภาพของแผนงาน/โครงการ เช่น รายงานประจำเดือน มีระบบควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่แน่ชัด มีการบันทึกแผนงาน โครงการที่เกิดขึ้นเป็นเอกสาร และประเมินผลดำเนินการหลังจากที่ทำโครงการเสร็จสิ้น การจัดองค์กรและการสรรหาบุคลากรจากแต่ละหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกเข้ามาเสริมแผนงาน/โครงการ และกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนให้ชัดเจน เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้แผนงานและโครงการประสบความสำเร็จได้สูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของปยชนม สังขศักดิ์ และคณะ (2559) ที่ศึกษาการประเมินความสำเร็จของโครงการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 4 เพื่อประเมินความสำเร็จของโครงการตามตัวชี้วัด และเสนอแนวทางปรับปรุงการดำเนินโครงการต่อไป สรุปได้ว่าโครงการมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ประเมินคุณภาพการศึกษภายใน พ.ศ. 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการวิจัยทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น มีสำนึกรักถิ่น สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นได้รับการจัดทำแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์ และชุมชนมีความพึงพอใจในภาพรวมของผลงานในระดับดี และมีความตระหนักถึงความสำคัญของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในระดับดี

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการสัมพันธ์พลังของภาษา วรรณกรรม และศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อดิจิทัลโดยนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิข้างต้น **ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของการจัดโครงการ** ประกอบด้วยหลายปัจจัย ทั้งด้านของหัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินการ ตลอดจนขั้นตอนการติดตาม วัดและประเมินผลโครงการ ทั้งนี้ต้องมีการเตรียมความพร้อม การเอาใจใส่ กำกับดูแลงานทุกขั้นตอนจึงจะสำเร็จ ลุล่วง บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และ**ด้านระดับความสำเร็จของการจัดโครงการ** ปัจจัยด้านที่มีระดับของคะแนนอยู่ในระดับมากควรได้รับการสนับสนุน และนำไปใช้พัฒนางานแผนการดำเนินการ การติดตามการประเมินผล และการนำไปใช้ประโยชน์ต่อองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการสนับสนุนจากทางคณะครุศาสตร์ให้เป็นโครงการประจำปีของทางคณะ และบรรจุเป็นโครงการในงบประมาณราชการ
2. ควรมีการสนับสนุนทุนทรัพย์ด้านอื่น ๆ เช่น สถานที่ บุคลากร ยานพาหนะ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ

บรรณานุกรม

- ปพิชญา พรหมกันธา และพัทธนันท์ พาป้อ (2562). ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมโครงการ “ตามรอยกว๊านอีสาน สู่งานวรรณกรรมสี่ไรต์” ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. **รวมบทความวิจัย Proceeding การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี**. น. 512-522.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดีจำกัด.
- ปยชนม สังขศักดิ์ และคณะ. (2559). ประเมินความสำเร็จของโครงการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย

การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัย

ราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 4. โครงการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “ราชภัฏวิจัย ครั้งที่ 4” กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. น. 729-738.

ภูริชญา มัชฌิมานนท์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ และความเกี่ยวข้องผูกพันกับงาน กับการรับรู้ความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานของพนักงานโรงแรม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เมธา สุวรรณสาร. 2553. แนวทางการบริหารแผนงาน/โครงการ ในมุมมองของการบริหารความเสี่ยงเบื้องต้น ขององค์กรทั่วไป. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2563 จาก

<http://www.itgthailand.com>

วิจิต อุ๋อัน. (2550). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมใจ ลักษณะ. (2543). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการ

จัดการสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

เอกกมล เอี่ยมศรี. 2555. 6 ปัจจัยความสำเร็จสำหรับการจัดการคุณภาพโครงการ. สืบค้นออนไลน์เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2563 จาก <https://eiamsri.wordpress.com/2012/05/16/6-ปัจจัยความสำเร็จสำหรับ/>

ปัญหาขยะกับแนวทางการบริหารจัดการ Waste problems and management practices

ณัฏฐมลกานต์ ไชยวิมลสิริ

Nathamokarn Chaiwimon Siri

คงฤทธิ แข็งแรง

Khongrit Khangrang

สุนทร ธนศิลป์พิชิต

Sunait Thanasinlapaphichit

นักวิชาการอิสระ

Independent scholar

E-mail : pukkipuk7@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 15 มิถุนายน 2561

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 20 กรกฎาคม 2561

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 26 กรกฎาคม 2561

บทคัดย่อ

บทความนี้ เป็นการอธิบายถึง ความเป็นมาของปัญหาขยะ ซึ่งเป็นปัญหาที่หลายฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน มีความร่วมมือเพื่อที่จะหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น แม้กระนั้นปัญหาขยะก็ยังคงเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถบริหารจัดการให้หมดสิ้นไป ซึ่งบทความชิ้นนี้จะได้กล่าวถึง ความเป็นมาของปัญหา แนวทางการแก้ปัญหา และการบริหารจัดการ ทั้งนี้จะนำไปเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ กล่าวคือ การสร้างความร่วมมือให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะต้นทาง โดยการใช้หลักการ 3Rs คือ (Reduce Reuse และ Recycle) หรือ 3 ช คือ (1) Reduce (ใช้น้อย) (2) Reuse (ใช้ซ้ำ) (3) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) คือ การคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสำนักงานเพื่อนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับมาเข้าสู่กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขยะรีไซเคิลแยกโดยทั่วไปได้ 4 ประเภท คือ แก้ว กระดาษ พลาสติก และโลหะ/อโลหะ โดยการเลือกสินค้าที่ทำมาจากวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ หรือการร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการคัดแยกขยะ และการนำขยะรีไซเคิลเข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นสินค้าใหม่ เป็นต้น

คำสำคัญ : ปัญหาขยะ, การบริหารจัดการขยะ, แนวทางการจัดการขยะ

Abstract

This article explains Background of the garbage problem Which is a problem that many parties, both public and private sectors Have cooperation in order to find a solution to the problem that arise However, the problem of waste is still a problem that cannot be managed completely. Which this article will discuss Background of

problem Solution And management This will benefit those who are interested and can be used as a way to solve the problem of waste management, that is, to cooperate with the public to separate the source waste. By using the principle of 3Rs (Reduce Reuse and Recycle) or 3, which is (1) Reduce (2) Reuse (3) Recycle is the separation of each type of solid waste at home, school and office to bring materials that can also be brought back. Reused, recycled, recycled back into the production process of each type for reuse. Recycled waste can be separated into 4 types: glass, paper, plastic and metal / non-metal. By choosing products made from materials that can be recycled. Or participating in activities to promote waste separation And bringing recycled waste into the production process as a new product, etc.

Keywords: waste problem, management, management approach

บทนำ

ปัญหาขยะในเมืองไทยเป็นปัญหาที่สะสมและเรื้อรังมานาน ซึ่งหลายฝ่ายต่างมุ่งเน้นเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้หมดสิ้นไป ปัญหาขยะล้นเมืองนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่นอกจากจะเกิดเป็นมลภาวะทางด้านสิ่งแวดล้อม ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคอันจะนำไปสู่แหล่งเชื้อโรคที่สำคัญอีกด้วย ดังนั้น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจึงได้ร่วมกันหาทางแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถบริหารจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดและมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ในการดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ทั้งหมด 7,851 แห่ง นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอโดยมีกรอบแนวความคิดที่สำคัญ คือ กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติ สร้างรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม เน้นการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง การจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม การแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และวางระเบียบมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยเน้นการสร้างวินัยในชาติมุ่งสู่การจัดการอย่างยั่งยืน และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของประเทศ โดยยึดหลักการที่ว่า “ขยะเกิดในพื้นที่ใด ควรเป็นความรับผิดชอบในการกำจัด โดยพื้นที่นั้น” โดยได้เสนอแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน คือ การรวมกลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย(Clusters) ขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.2560)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การที่จะสามารถบริหารจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกจากการนำนโยบายภาครัฐจากส่วนกลางไปเป็นแนวทางการปฏิบัติแล้ว การสร้างความตระหนักให้เห็นถึงการ

จัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นกำเนิด ตามหลัก 3Rs อันได้แก่ การใช้น้อย การใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่ อันจะนำไปสู่การกำจัดขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) ในที่สุด

เนื้อเรื่อง/บทวิเคราะห์

แนวคิดการจัดการขยะ

การจัดการขยะที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ซึ่งถ้าจะพูดถึง “ขยะ” ทุกคนจะต้องนึกถึงสิ่งที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เป็นของเหลือใช้ เป็นสิ่งสกปรก และสิ่งที่ทุกคนจะนึกถึงคือ ที่รองรับขยะหรือถังขยะ เมื่อต่างคนต่างนึกถึงถังขยะแล้วเกิดขยะขึ้น ต่างคนต่างทิ้งขยะ ผลที่ตามมาคือ ขยะเริ่มล้นเมือง แม้กระทั่งในเขตชนบทก็จะมีถังขยะเรียงรายอยู่ตามท้องถนน ที่สาธารณะ หน้าบ้าน ฯลฯ นอกจากนั้น การเก็บขยะยังถูกมองว่าเป็น “หน้าที่” ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการเก็บขนขยะ โดยมีรถขยะ คนเก็บขยะ สถานที่ทิ้งขยะ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ต่างนำขยะทิ้งในสถานที่ทิ้งขยะ ผลที่ตามมาคือ สถานที่ทิ้งขยะหรือบ่อขยะเต็ม สิ่งตามมา ไม่สามารถหาสถานที่ทิ้งขยะได้อย่างเพียงพอ นอกจากนั้น การพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรืออุตสาหกรรม ยังพบขยะเหลือใช้ที่เป็น ขยะอิเล็กทรอนิกส์หรือ ขยะอันตรายอีกด้วย ดังนั้น การจัดการขยะจึงยังเป็นที่ถกเถียงในการหาทางออกในการจัดการขยะที่ยังเป็นโจทย์สำคัญในการที่จะแก้ปัญหาให้หมดสิ้นไป

1. พัฒนาการการจัดการขยะ

1) เมื่อจะมองถึงพัฒนาการการจัดการขยะตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ผู้เขียนได้แบ่งตามยุคสังคมของไทย ดังนี้

1.1) ยุคสังคมชนบท (ก่อนปี พ.ศ. 2520)

ได้มีผู้กล่าวถึงขยะในยุคชนบทไว้ว่า ในสมัยยุคลงพลาสติกและกล่องโฟมยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ไปซื้อของที่ตลาดก็ต้องมีตะกร้า ยาม หรือแม้แต่ผ้าขาวม้าไปสำหรับใส่ของกลับบ้าน ส่วนผู้ค้าขายก็ไม่ได้มีสิ่งหีบห่อที่เป็นพลาสติกหรือโฟมแต่เป็นการใช้วัสดุธรรมชาติในการห่อของให้ลูกค้า เช่น สินค้าที่เป็นเสื้อผ้า กางเกง ผู้ขายก็จะใช้หนังสือพิมพ์พันกลมๆ หักพับห่อหุ้ม ลูกค้าก็จะเก็บในยามที่เตรียมไป ซื้อเนื้อหมูหรือปลา แม่ค้าก็จะห่อใบตองกล้วยให้ กาแฟดำจะใส่กระป๋องนมที่เจาะเปิดฝาแล้วเอาเชือกฟางมัดถือกลับบ้าน ขวดน้ำปลาใช้แลกซื้อน้ำปลาคราวต่อไป ส่วนขยะในเมืองในถังขยะส่วนใหญ่จะเป็นใบตอง มักจะมีวัวไปล้างถังขยะกินใบตองให้เห็น การกำจัดขยะในสมัยก่อนจึงง่ายและกองเผาได้ การกำจัดขยะเป็นการเผาขยะโดยขยะส่วนใหญ่เป็นเพียงกระดาษ ใบตอง กิ่งไม้ เศษไม้ ใบไม้ ส่วนใหญ่จะเผาในหน้าร้อนและหน้าหนาว โดยเฉพาะหน้าหนาวจะมีการกวาดใบตองและกิ่งไม้จุดไฟเผาก่อนหน้าสวนในหน้าฝน ส่วนใหญ่ขยะจะเน่าเปื่อยไปกับสายฝน (ไพฑูริย์ โพธิ์สุวรรณ, 2552 : 10-11)

จะเห็นได้ว่าวิถีชีวิตในอดีตยังเป็นวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย ส่วนใหญ่ยังเป็นสังคมชนบท การเป็นอยู่อย่างถ้อยถ้อยอาศัย การดำรงใช้ในการใช้ชีวิตยังไม่มากนัก เนื่องจากยังเป็นสังคมเกษตรกรรม ฉะนั้นปัญหาในด้านการอุปโภคบริโภคยังคงไม่พบปัญหามากนัก เช่นเดียวกับปัญหาขยะที่ยังไม่เป็นปัญหาเท่าใดนัก ขยะส่วนใหญ่จึงเป็นเพียงขยะที่สามารถย่อยสลาย และสามารถกำจัดขยะในครัวเรือนได้โดยง่าย

1.2) ยุคสังคมอุตสาหกรรมใหม่ (ระหว่างปี พ.ศ. 2520-2540)

การเข้าสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICS) ส่งผลให้รัฐบาลเน้นการพัฒนาและลงทุนด้านอุตสาหกรรม สาธารณูปโภค การท่องเที่ยวและการบริการเพื่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศมากยิ่งขึ้น (ภัทรรัตน์ พันธุ์ประสิทธิ์, 2557 : 52) ผลพวงอันเกิดจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วส่งผลไปสู่พฤติกรรมอุปโภคบริโภคในการดำรงชีวิตประจำวัน กิจกรรมประจำวันที่ต้องแข่งขันกับเวลา ทำให้

มนุษย์มองหาสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น ปัญหาที่ติดตามมาจึงหนีไม่พ้นในเรื่องปัญหาขยะที่สะสมเป็นเวลานานนับสิบปี นอกจากนั้น หลังปี 2520 ได้เริ่มมีการนำถุงพลาสติกมาใช้อย่างแพร่หลาย เมื่อมีการนำถุงพลาสติกมาใช้เพิ่มมากขึ้น ไม่จำเป็นต้องมีการนำกลับมาใช้ซ้ำ จึงเริ่มมีการโยนทิ้งได้ถนัดบ้านบ้าง โยนข้างทาง คนในเมืองหรือคนที่เข้ามาทำธุระในเมืองเมื่อใช้ถุงพลาสติกแล้วจะโยนทิ้งในที่สาธารณะ โยนทิ้งตามป้ายรถเมล์ ถนน ร่องระบายน้ำ มีส่วนน้อยที่ทิ้งลงถังขยะที่ให้ทางเทศบาลเอาไปทิ้ง นอกจากพลาสติกแล้ว หลังปี 2530 มีการใช้กล่องโฟมเพิ่มเข้ามาอีก จึงมีการโยนกล่องโฟมอึยการหนึ่ง ทำให้มีขยะตกค้างอยู่ในชุมชน ถนน และร่องหรือท่อระบายน้ำ การสะสมของพลาสติกและโฟมนับวันก็จะเห็นชัดเจนมากขึ้นเพราะทั้งสองสิ่งใช้เวลาานกว่าจะมีการย่อยสลาย ถุงพลาสติกหนึ่งถุงจะต้องใช้เวลาหลายร้อยปีในการย่อยสลาย ถึงแม้จะมีการเผาก็ไม่สามารถกำจัดได้ ทั้งในเมืองและในชนบทต่างเผชิญปัญหาเดียวกัน แนวทางในการจัดการขยะ ในระยะนั้นจึงเป็นการพยายามให้รวมขยะให้อยู่รวมกันเป็นทีเพื่อสะดวกในการที่จะนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัด ซึ่งอาจจะทั้งฝังและเผา มีการรณรงค์ให้คนทิ้งขยะลงถัง เช่น “ทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นทาง” “กวาดเท่าไรก็ไม่หมด ถ้าไม่งดทิ้งขยะ” ต่อมา มีการออกกฎหมายบังคับทุกคนจะต้องมีหน้าที่ทิ้งขยะลงถัง ส่วนหน่วยงานที่มีหน้าที่กำจัดขยะก็ทำหน้าที่หาคนมาเก็บ กวาด และนำไปกำจัดหรือทิ้งในที่ที่เตรียมไว้ สิ่งที่ต้องหาที่สำคัญก็คือ รถขนขยะ พนักงานเก็บขยะ สถานที่กำจัดหรือที่ทิ้งขยะ และที่สำคัญที่ขาดไม่ได้ก็คือ ถังรองรับขยะหรือ ถังขยะ นอกจากนั้นแนวทางที่นิยมคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังเก็บค่าบริการเก็บขยะ เป็นค่าธรรมเนียม แบบเหมาจ่ายเดือนละ 20-30 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายซึ่งมีอัตราส่วนที่สะท้อนต้นทุนหรือเพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเมื่อต้องจ่ายเงินค่าธรรมเนียมผู้จ่ายก็ใช้สิทธิ์เต็มที่ในการทิ้งขยะ และเรียกร้องถังขยะจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่ม ทำให้ชุมชนไทยอุดมไปด้วยถังขยะ ตั้งเรียงรายตามถนน ริมรั้ว เสาไฟฟ้าและโดยรอบตู้โทรศัพท์สาธารณะ และจะพบเห็นถังขยะขนาดใหญ่ตั้งไว้ทางเข้าหมู่บ้าน ตลาด หอพัก หรือที่ชุมนุมของประชาชน(ไพบุลย์ โพธิ์สุวรรณ, 2552 : 11-12)

ในยุคการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม อันจะนำไปสู่วิถีชีวิตของชุมชนชนบทไปสู่ชุมชนเมือง มีการขยายตัวของเมืองและเกิดมีระบบทุนนิยมที่แพร่หลายผลพวงแห่งความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและเมือง สิ่งต่างๆที่ตามมารวมทั้งวัฒนธรรมตะวันตก ค่านิยมในการดำเนินชีวิต รวมทั้งพฤติกรรมการณ์อุปโภคบริโภคที่แข่งขันกับเวลา จากความเคยชินจนเป็นนิสัย และเกิดเป็นค่านิยมที่ต้องการความสะดวกสบายและความรวดเร็วในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยการจัดการขยะจะถูกมองว่าเป็น ภารกิจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะซึ่งจะต้องมีการกำหนดนโยบายในการจัดการขยะ โดยวิธีที่นิยม คือ การจัดซื้อรถเก็บขนขยะ ซึ่งจะมีคนเก็บขยะ คนกวาดถนน เพื่อรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นไปตามข้อบัญญัติตามกฎหมาย

1.3) ยุคสังคมอุตสาหกรรม (หลังปี พ.ศ. 2540 ถึงปัจจุบัน)

ระยะประมาณหลังปี 2540 เป็นต้นมา นอกจากขยะประเภทโฟมและถุงพลาสติกและยังมีขยะอันตราย ได้แก่ 'ขยะอิเล็กทรอนิกส์' จำพวกโทรศัพท์มือถือ และอุปกรณ์เสริมพ่วง คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นเพลง และวิดีโอ เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ ที่มีรุ่นใหม่ ๆ อุปกรณ์ใหม่ ๆ ออกมาจูงใจผู้บริโภคตลอดเวลา อุปกรณ์เหล่านี้เมื่อสิ้นสภาพ ก็กลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งขยะเหล่านี้ล้วนเป็นผลพวงจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอีกด้วย ในการจัดการขยะในยุคนี้เริ่มมีการนำเสนอแนวคิดในการลดขยะ ณ แหล่งกำเนิด โดยการแนะนำให้ผู้คนทั้งหลายนำขยะมาใช้ใหม่ คือ ลด ใช้ซ้ำและรีไซเคิลหรือ 3Rs คือ Reduce Reuse และ Recycle โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนองภาคอุตสาหกรรม แต่ผลดำเนินงานยังไม่ประสบ

ผลสำเร็จเท่าที่ควร คือ มีการนำขยะอุตสาหกรรมมาใช้ได้อีกเพียง ร้อยละ 18 ทั้งนี้จะต้องมีการคัดแยกขยะเพื่อนำมาใช้ใหม่ แต่การทิ้งขยะของผู้คนส่วนใหญ่จะทิ้งรวมกันทำให้เกิดการปนเปื้อนของวัสดุไม่สามารถแยกได้หรือแยกได้แต่คุณภาพต่ำ นอกจากนั้นยังขาดการส่งเสริมและรวบรวมวัสดุรีไซเคิลอย่างเป็นระบบ (ไพฑูรย์ โพธิ์สุวรรณ, 2552 : 13-14)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย (Municipal solid waste) นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมายาวนาน ไม่ว่าจะเป็นปริมาณการผลิตขยะที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจากสถานการณ์ขยะมูลฝอย ในปี 2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 27.8 เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2560 มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.64 เนื่องจากการขยายตัวของสังคมเมือง และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมเมือง การเพิ่มขึ้นของประชากร การส่งเสริมการท่องเที่ยว การบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณขยะหลายพื้นที่มากขึ้น แม้ว่าปริมาณขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้น แต่การจัดการขยะมูลฝอยในปี 2561 มีแนวโน้มดีขึ้น ขยะมูลฝอยชุมชนได้ถูกคัดแยก ณ ต้นทาง และนำกลับมาใช้ใหม่ร้อยละ 9.58 ล้านตัน (ร้อยละ 34) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 13 ส่วนใหญ่เป็นการใช้ขยะรีไซเคิลและทำปุ๋ยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 10.88 (ร้อยละ 39) ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง ส่วนที่เหลือเป็นขยะที่ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง ประมาณ 7.36 ล้านตัน (ร้อยละ 27) แนวโน้มการกำจัดขยะที่ดีขึ้นเป็นผลมาจากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งสู่สังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) บนแนวคิด 3R - ประชา มุ่งเน้นการจัดการขยะ ณ ต้นทาง โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชน (กรมควบคุมมลพิษ, 2562 : 36)

2) หากจะมองถึงพัฒนาการการจัดการขยะ ในแง่ของแนวทางการจัดการขยะมูลฝอย ผู้เขียนขอเสนอการจัดการขยะ โดยมีนักวิชาการได้ศึกษาแนวทางการจัดการขยะในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

2.1) การจัดการขยะโดยชุมชน (Community Based Solid Waste Management : CMB) คือ กระบวนการจัดการขยะแบบผสมผสานมีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณขยะและแหล่งกำเนิดขยะได้แก่ครัวเรือนต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อลดปัญหาและ ต้นทุนการจัดการขยะโดยทั้งภาครัฐและประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาชุมชนให้สะอาดและมีคุณภาพชีวิตที่ดีการจัดการขยะโดยชุมชนเป็นชุดเครื่องมือสำหรับ ผู้มีอำนาจตัดสินใจเจ้าหน้าที่ของเทศบาลครัวเรือนและชุมชนต่าง ๆ ซึ่งใน ภาพรวมเป็นการมุ่งใจเพื่อปรับปรุงการจัดการขยะของครัวเรือน CMB ได้รวมเอาเทคนิควิชาการของการมีหน้าที่ในการลดปริมาณขยะและในแง่ของการจัดการจากแผนสู่การปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลด้านวิชาการของ CMB ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือการจัดการของขยะได้การทำปุ๋ยหมักการจัดการถังขยะของตนเอง ถนนปลอดภัยของขยะความถี่ในการเก็บขยะและการชำระค่าธรรมเนียมขยะนอกจากนี้การจัดการเชื่อมโยงกับสิ่ง จูงใจและการได้รับประโยชน์ ร่วมกันดูแลด้านศักยภาพของเทคนิควิชาการและมาตรการติดตามผล (วรรณน เทียมถนอม, 2558) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดการของขยะได้ กิจกรรมอย่างแรกและง่ายที่สุดในการแนะนำกิจกรรมเข้าสู่ชุมชนได้แก่การจัดการของขยะได้การให้ความรู้แก่ประชาชนในการ ประชุมแนะนำควรให้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับประเภทของขยะได้ การคัดแยกขยะในระดับครัวเรือนนอกจากนี้ควรมี รูปแบบของการจัดการของขยะได้เช่นการจัดตารางกิจกรรมครัวเรือนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอเป็นรายสัปดาห์รูปแบบองค์การจัดการควรหาหรือการเพิ่มเติมถึงรูปแบบที่ต้องการ ในการจัดการของขยะได้รูปแบบต่าง ๆ นั้นมีอยู่แล้วเริ่มมีบทบาทสำคัญในการรวบรวมของขยะได้ให้มีปริมาณมากพอที่เอกชนจะเข้ามาซื้อถึงชุมชนได้ซึ่งการใช้รูปแบบธนาคารขยะรีไซเคิล ตลาดนัดขยะรีไซเคิลร้านรับซื้อขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในชุมชนการจะ

เป็นรูปแบบใดควรอยู่ในดุลพินิจของชุมชนซึ่งจะเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุดกับลักษณะ ทางกายภาพ และสังคมของตน

ขั้นตอนที่ 2 การทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์

กิจกรรมที่สองที่น่าจะแนะนำสู่ชุมชนเป็นการแยกขยะอินทรีย์เพื่อนำไปทำปุ๋ยหมักการทำปุ๋ยหมักยังไม่กว้างมากนักในประเทศไทยโดยเฉพาะในครัวเรือนในเขตเมืองที่มีความรู้ ที่มีอยู่เรื่องปุ๋ยหมักยังไม่เป็นที่แพร่หลายดังนั้นการแนะนำการทำปุ๋ยหมักให้กับครัวเรือนในชุมชนในระหว่างการอบรมช่วงแรกต้องเน้นหนักถึงพื้นฐานและเทคโนโลยีให้มากในช่วงเริ่มต้นของการทำปุ๋ยหมักจะต้องปฏิบัติ และเตรียมการดังต่อไปนี้

1. แนะนำให้ครัวเรือนแยกขยะอินทรีย์ทั้งจากครัวเรือนเก็บไว้ต่างหาก
2. ต้องร่วมมือกันระหว่างเทศบาลชุมชนและครัวเรือนในการ กำหนดถึงวัสดุที่

ต้องการเพื่อเริ่มงานปุ๋ยหมักเช่นถังเก็บถังหมักหรือ คอกหมักตลอดจนเครื่องมือที่จำเป็นในการทำปุ๋ยหมัก

3. ต้องกำหนดสถานที่ที่จะวางถังหลัก หรือตั้งคอกหมักการทำปุ๋ยหมักสามารถทำได้ใน

ระดับชุมชนซึ่งต้องการสถานที่กว้างและง่ายต่อการเข้าถึงของครัวเรือนที่ต้องการเข้าร่วมทำปุ๋ยอาจใช้ที่ว่างในครัวเรือนในครัวเรือนหนึ่งก็ได้เพื่อนำคอกหมักร่วมกันระหว่างครัวเรือนก็ได้หรืออาจจะทำเองในแต่ละหลังคาเรือนก็ได้

4. ในช่วงแรกต้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในด้านวิชาการโดยต้องให้ชุมชนทราบถึงวิธีการทำปุ๋ยหมักแนวทางแก้ไขหากมีปัญหาเกิดขึ้นหากมีคำถามเกิดขึ้นควรทำการตอบหรือแก้ไขให้ถูกต้อง

5. สิ่งสำคัญในการทำปุ๋ยหมักคือเมื่อได้ปุ๋ยหมัก ออกมาแล้วควรต้องทำการตลาดเพื่อนำปุ๋ยหมักออกจำหน่ายการทำปุ๋ยหมักสามารถดำเนินการได้ในระดับชุมชนเมื่อมีการดำเนินการก็จะเป็นลักษณะกิจกรรมทางสังคม ครัวเรือนหลายครัวเรือนจะทำการหมักปุ๋ยด้วยตนเองหรือไม่ก็ทำด้วยกันระหว่างไม่กี่หลังคาเรือนที่ได้สามารถนำมาใช้เองในสวนหรือนำไปขาย

ขั้นตอนที่ 3 การจัดการถังขยะของตนเอง

เมื่อมีการแนะนำให้คัดแยกขยะการจัดการของขยะได้และขยะอินทรีย์แล้วลำดับ ต่อไปควรจะมีการแนะนำเกี่ยวกับการจัดการถังขยะโดยปกติแล้วเทศบาลจะจัดหาถังให้ฟรีและจัดวางไว้ในที่ซึ่งทุกคนได้ใช้ถังขยะร่วมกันถังขยะเหล่านี้โดยรวมจะดูไม่น่ามองและส่งกลิ่นเหม็นรวมทั้งไม่ได้เก็บรักษาไว้ให้ดีสร้างความรำคาญกับผู้พบเห็น วิธีการปรับปรุงสถานการณ์ให้ดีขึ้นโดยให้แต่ละครัวเรือนรับผิดชอบถังขยะของตนเองแต่ละครัวเรือนจะมีถังขยะ 2 ใบสำหรับขยะชีวภาพและขยะทั่วไปส่วนของขยะได้ไม่จำเป็นจะต้องใช้ถังขยะก็ได้ใช้กล่องกระดาษจะเหมาะสมกว่าเนื่องจากเป็นวัสดุชนิดใดและเบาพียงค์ทั้งสองประเภทไม่ว่าจะเป็นขยะ อินทรีย์หรือขยะทั่วไป ก็จะมีอยู่เป็นจำนวนน้อยลง ไม่จำเป็นจะต้องใช้ถังใหญ่ขนาดไม่เกิน 20 ลิตรก็เพียงพอ

ขั้นตอนที่ 4 ถนนปลอดถังขยะเทศบาล

ควรหารือกับประชาชนในการที่จะเปลี่ยนจากถังขยะทั่วไปมาเป็นถัง 2 ใบประจำบ้าน โดยครัวเรือนเป็นเจ้าของแล้วต้องจัดหาถังใหม่มาทดแทนเองในกรณีที่มีการชำรุดเสียหายจากนั้น โดยครัวเรือนเป็นเจ้าของแล้วต้องจัดหาถังใหม่มาทดแทนเองในกรณีที่มีการชำรุดเสียหายจากนั้นค่อยเก็บถังขยะเดิมออกจากพื้นที่ให้หมด

ขั้นตอนที่ 5 ความถี่ในการจัดเก็บขยะผลที่ตามมาจากการคัดแยกขยะและนำ ให้ปริมาณขยะ

ที่ต้องเก็บขน กำจัดลดลงก็คือความถี่ในการจัดเก็บขยะที่ลดลงตาม โดยปกติแล้วเทศบาลจะจัดเก็บขยะจากครัวเรือนทุกวันเมื่อขยะมีปริมาณลดลงและระยะ AC ก็ถูกแยกออกไปทำให้ เกิดกลิ่นลดลงไปมากการลดความถี่จะทำให้ขั้นตอนคือจากทุก 2 วันมาเป็นสัปดาห์ละครั้งในบางชุมชน

ขั้นตอนที่ 6 การชำระค่าธรรมเนียมขยะ ประชาชนมักไม่ค่อยเข้าใจหรือยอมรับในการที่พวกเขาจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมขยะ ความจำเป็นทั้งสองประการไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความเป็นผู้นำหรือความเป็นเพื่อน ควรให้มีการจัดเก็บครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างน้อยต้นทุนค่าดำเนินการในการจัดเก็บขยะหรือหลักการผู้กองมลภาวะ เป็นผู้จ่าย ทำให้เทศบาลต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้ที่ก่อให้เกิดขยะมีการชำระเงินให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้แม้ว่าประชาชนจะไม่ให้ความร่วมมือในการชำระเงินในตอนแรกอย่างไรก็ตามควรขอความร่วมมือจากผู้นำและกรรมการหมู่บ้านเพื่อจะบรรจุเป็นวาระในการประชุมชุมชนซึ่งพวกเขาสามารถช่วยสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนผู้ไม่ต้องการชำระค่าธรรมเนียมโดยตรง (การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน. ออนไลน์. 2554 อ้างถึงใน วรพจน์ เทียมถนอม, 2558)

ผู้เขียนเห็นว่าการจัดการขยะโดยชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลสำเร็จในการจัดการขยะเนื่องจากการกำจัดขยะที่ต้นทาง มีการคัดแยกขยะตามประเภท ใช้หลักการคัดแยกและมีรูปแบบการจัดการขยะ ที่จะนำไปสู่การกำจัดขยะเป็นศูนย์

2.2) แนวทางในการใช้มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง) นอกจากนั้น กระทรวงมหาดไทย ยังได้ออกมาตรการเพื่อเป็นการจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562)

2.2.1) การใช้หลักการ 3 Rs คือ (Reduce Reuse และ Recycle) หรือ 3 ช คือ (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่)

(1) Reduce (ใช้น้อย)

การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะเพื่อเป็นการลดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้บันไดแทนการใช้ลิฟท์ การไม่รับถุงพลาสติก การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการซื้อวัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

(2) Reuse (ใช้ซ้ำ)

การใช้ซ้ำ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า

(3) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)

การนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียนและสำนักงานเพื่อนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับมาเข้าสู่กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขยะรีไซเคิลแยกโดยทั่วไปได้ 4 ประเภทคือ แก้ว กระดาษ พลาสติก และโลหะ/อโลหะ โดยการเลือกสินค้าที่ทำมาจากวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ หรือการร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการคัดแยกขยะ และการนำขยะรีไซเคิลเข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นสินค้าใหม่ เป็นต้น

2.2.2 การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

สนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดมูลฝอย ตั้งแต่ระดับครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถานบริการต่าง ๆ ทั้ง ในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัด แยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด อาทิ

(1) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยบรรจุขยะทั่วไป ลงใน ถังขยะสีน้ำเงิน และขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถังขยะสีเหลือง หรือถังที่มี สัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถังก็ได้

(2) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือ ขยะอินทรีย์ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถังขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงใน ถังขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถังขยะสีเขียว หรือถังที่มีสัญลักษณ์หรือ ข้อความระบุอยู่บนถังก็ได้

(3) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือ ขยะอินทรีย์และขยะอันตราย โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถังขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมา ใช้ใหม่บรรจุลงในถังขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถังขยะสีเขียว และขยะ พิษหรืออันตรายจากชุมชนบรรจุลงในถังขยะสีส้ม หรือถังที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถังก็ได้

ผู้เขียนเห็นว่า มาตรการในการแก้ปัญหาการจัดการขยะโดยการกำจัดขยะที่ต้นทาง โดยใช้หลัก 3Rs คือ รมรณรงค์การคัดแยกใช้หลัก 3ข คือ ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความ ตระหนักให้เกิดความรู้รับผิดชอบในการจัดการขยะยังเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพื่อให้สามารถบริหารจัดการ ขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

การจัดการขยะเป็นที่ให้ความสนใจของทุกหน่วยงานเพื่อร่วมกันจัดการขยะให้เกิดประสิทธิภาพ และเพื่อใช้เป็นแนวทางและรูปแบบการจัดการขยะในบริบทของแต่ละพื้นที่ ผู้เขียนเห็นว่าจัดการขยะ ในแต่ละยุคแต่ละสมัย ส่วนหนึ่งเกิดจากพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต จะเห็นได้จากการที่วิถีชีวิตเปลี่ยน ส่งผลให้พฤติกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน แม้กระทั่งในเรื่องของการจัดการขยะ หากว่ามีการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรอบคอบรัดกุมไม่ก่อขยะขึ้นมาใหม่ และมีการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี โดยเริ่มจาก ที่ครัวเรือน ชุมชน มีการบริหารจัดการตนเอง หน่วยงานภายนอกเป็นเพียงเข้ามาส่งเสริมให้เกิดการต่อ ยอดในด้านการบริหารจัดการอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นการจัดการโดยคนในชุมชน เกิดจิตสำนึกใน การสร้างสังคมสิ่งแวดล้อมที่ดี ก็จะก่อให้เกิดการบริหารจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารจัดการขยะจากต้นทางหรือแหล่งกำเนิด ที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน ตามหลักการ 3Rs คือ (Reduce Reuse และ Recycle) หรือ 3 ข คือ (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่) ซึ่งจะทำให้สามารถบริหารจัดการ ขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste)

บรรณานุกรม

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.(2562).สรุปลสถานการณ์มลพิษ

ประเทศไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.(2560). คู่มือปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่องค์กร

ปกครองท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.(2562).แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2557). 1 ทศวรรษ LA21..ก้าวสู่สังคมสีเขียว

ไพบุลย์ โพธิ์สุวรรณ.(2552). มิติใหม่ชุมชนไร้ถัง.วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น.สถาบันพระปกเกล้า
วรรณชน เทียมถนอม.(2558)รูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวมรดก

โลกเทศบาลตำบลเมืองเก่าจังหวัดสุโขทัย (ปร.ด.) สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคลากรท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

Factors that encourage local government officials to perform their duties efficiently

สุนทร ธนศิลป์พิชิต

Sunait Thanasinlapaphichit

อาจารย์ประจำสาขารัฐศาสตร์

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Lecturer in Political Science

Chaiyaphum Buddhist College Mahachulalongkornrajavidyalaya

ณัฏฐมลกันต์ ไชยวิมลศิริ

Nathamokarn Chaiwimonsiri

คงฤทธิ แข็งแรง

Khongrit Khangrang

นักวิชาการอิสระ

Independent scholar

E-mail:Pukkipuk7@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 28 กรกฎาคม 2561

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 25 สิงหาคม 2561

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 สิงหาคม 2561

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ อธิบายถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรท้องถิ่น ที่ประกอบไปด้วยหลายปัจจัย ทั้งนี้บุคลากรท้องถิ่น นับว่าเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งฝ่ายบริหารมีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บังคับบัญชา และมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการฝ่ายประจำ ซึ่งบุคลากรท้องถิ่น จะปฏิบัติหน้าที่ตามสายงานบังคับบัญชา ตามตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย ส่วนฝ่ายนิติบัญญัติมีประธานสภาและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ตราข้อบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามอำนาจหน้าที่และกรอบที่กฎหมายกำหนด เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ก็จะทำให้ข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้นรวมถึงลูกจ้าง ที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ย่อมจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้น สามารถบริหารจัดการองค์กรและบริการสาธารณะให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ โดยปัจจัยดังกล่าวนี้ประกอบไปด้วย (1) การนำแนวทางการปฏิรูประบบราชการการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และ (2) การนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มาปรับใช้กับข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสมก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การปฏิบัติหน้าที่,บุคลากรท้องถิ่น,ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

Abstract

This academic article Describe the efficiency of the work of the local government. That consisted of many factors However, the local government is considered a very important person in the administration of the local government organization. Because the structure of the local government consists of the executive and the legislative branch. In which the management has the president of the local government organization Be in command And has a permanent resident of the local government organization Is the commander of the civil servant Which local government officials and employees Will perform duties according to the command line According to the position and perform the duties as the command assigned Legislative part There is a chairman of the council and a member of the council of a local government organization. Which is responsible for enacting ordinances or other relevant laws According to the authority and legal framework When any local government organization has visionary administrators Will make the government officials of the local government organization, including employees Effective in performing their duties Would make that local government organization Able to manage organizations and public services in the best interest of people in the area. These factors include (1) the implementation of the bureaucratic reform approach, the new public administration, And (2) implementing guidelines for the development of quality in public administration. To be adapted to the government officials of the local administrative organization as appropriate, it will increase efficiency even more

Keywords : performance of duties, local civil servants, operational effectiveness

บทนำ

ในปัจจุบันคงปฏิเสธไม่ได้ว่า องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จะต้องมี หลักการบริหารและการจัดการองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ไม่ว่าองค์กรนั้นจะเป็น องค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนก็ตาม ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำหรือผู้บริหารองค์การจะต้องมีความรู้ มี ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ และมีแนวทางในการบริหารเป็นอย่างดี เพื่อนำพาองค์กรของตนให้มุ่งไปสู่ ความสำเร็จ ซึ่งในการบริหารงานนั้น นอกจากที่จะต้องมีความรู้เรื่องการบริหารและการจัดการเป็นอย่างดีแล้ว ยังต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงองค์กร งาน คน และการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกองค์กร พร้อม ทั้งความสามารถในการปรับตัว และรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดีด้วย ทั้งนี้ สิ่งหนึ่งที่จะขาด เสียไม่ได้ในการบริหารจัดการก็คือเรื่องของประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งองค์กรที่มี ประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีตามมา และย่อมก่อให้เกิดความสำเร็จขององค์การอันส่งผลดี และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและพนักงานในองค์กร

ดังนั้น การส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้ นอกจากปัจจัยด้านบุคลากรแล้ว ปัจจัยด้านองค์กรต่าง ๆ เช่น โครงสร้าง องค์กรรูปแบบการบริหารองค์การ และนโยบายองค์กร เป็นต้น ก็มีผลในความสำเร็จ หรือความล้มเหลว

ขององค์กร นอกจากจะปฏิบัติราชการตามระเบียบ กฎหมายของทางราชการแล้ว การปฏิบัติราชการตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา หรือเป้าหมายที่องค์กรได้ตั้งไว้ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นได้

เนื้อเรื่อง/บทวิเคราะห์

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

ความหมายของประสิทธิผล ได้มีผู้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้หลายประการ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 667) ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จ ผลที่เกิดขึ้น สมชาย หิรัญกิตติ (2541 : 76) กล่าวว่า ประสิทธิผล คือ ความสามารถขององค์กร ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในบางครั้งไม่ได้คำนึงถึงปริมาณทรัพยากรที่ใช้ในกระบวนการ เป็นการกระทำที่ถูกต้อง (Doing things right) โดยคำนึงถึงความสามารถบรรลุเป้าหมาย (Goals) ที่กำหนดไว้ รุ่งนภา เลิศพัชรพงศ์ (2545 : 21) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการได้มาและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และมีคุณค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นไปตามเป้าหมายได้ผลกำไร และมีคุณภาพ

สรุป ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จ จากความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และมีคุณค่าเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ การปฏิรูประบบราชการการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ดังนี้

1. การปฏิรูประบบราชการ

1.1 ความเป็นมาของการปฏิรูประบบราชการ

เป็นการเปลี่ยนแปลงระบบราชการอย่างขนานใหญ่ในประเด็น การปฏิรูปบทบาทหน้าที่และโครงสร้างอำนาจ การปฏิรูปโครงสร้างองค์กร การปฏิรูประบบและวิธีการทำงาน การปฏิรูประบบการเงินและงบประมาณการปฏิรูประบบบริหารงานบุคคล การปฏิรูปวัฒนธรรมและค่านิยมของข้าราชการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการปฏิรูประบบราชการ

1. เพื่อให้ราชการเป็นกลไกและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพของรัฐบาล
2. เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของประเทศในการแข่งขันของเวทีระดับโลก
3. เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรงไปตรงมาในการปฏิบัติราชการ
4. เพื่อให้ข้าราชการประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถ
5. เพื่อสร้างวัฒนธรรมและคุณค่าใหม่ในวงราชการ

1.3 ประโยชน์ของการปฏิรูประบบราชการ

1. เป็นราชการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุ้มค่าภาษีของประชาชน
2. เป็นราชการที่ซื่อตรง และโปร่งใส
3. เป็นราชการที่มีความรับผิดชอบ
4. เป็นราชการที่มีความแน่นอน คงเส้นคงวา
5. เป็นราชการที่เข้าใจง่าย และเพื่อประชาชน
6. เป็นราชการที่มีความมั่นคง กล้าหาญเข้มแข็งยึดหยัดเคียงข้างประชาชน
7. เป็นราชการที่ได้รับความไว้วางใจเชื่อถือจากประชาชน

1.4 วิธีการปฏิรูประบบราชการ

1. การปรับปรุงบทบาทของภาครัฐ ได้แก่ ทบทวนภารกิจ ทำเฉพาะสิ่งที่จำเป็นและทำได้ดี ปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่รัฐบาล ครม. รมต. และข้าราชการประจำ
2. การปรับปรุงระบบบริหาร ได้แก่ พัฒนาระบบบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ปรับปรุงระบบงบประมาณเพื่อเน้นผลลัพธ์ ปรับปรุงระบบงานบุคคลภาครัฐ ปรับปรุงงานพัสดุ ปรับปรุงระบบงานสารบรรณ ปรับปรุงงานกฎหมายและปรับปรุงระบบการตรวจสอบ
3. การปรับปรุงโครงสร้าง ประกอบด้วย แยกงานปฏิบัติออกจากงานนโยบาย กำหนดความสัมพันธ์ส่วนกลางกับท้องถิ่นให้ชัดเจน กำหนดความสัมพันธ์หน่วยงานปกติกับหน่วยงานพิเศษให้ชัดเจน สร้างรูปแบบองค์การให้หลากหลายมากขึ้น
4. การปรับปรุงกลไกและหลักเกณฑ์ ได้แก่ มีกฎเกณฑ์ไม่หยาบหยาบ ลงรายละเอียด มีตัวชี้วัดการดำเนินงาน มีระบบที่เอื้อให้ผู้บริหารมีอิสระในการบริหารมีระบบการรายงานที่ดีเพื่อเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง
5. การปรับปรุงระบบข้าราชการ ได้แก่ พัฒนาข้าราชการให้เป็นมืออาชีพ พัฒนาข้าราชการให้มีคุณภาพและคุณธรรม พัฒนาระบบนักบริหารระดับสูง มีข้าราชการในจำนวนที่เหมาะสม มีระบบการบริหารบุคคลที่เสมอภาคกับอาชีพอื่นในสังคม
6. การปรับปรุงวัฒนธรรมและค่านิยมระบบราชการ ได้แก่ เน้นความสุจริต ความสามารถและผลงาน ดำรงชีพด้วยความพอดี สร้างวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เอื้อต่อการกล้าคิด กล้าทำใหม่ สร้างสรรค์ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมทันสมัยพัฒนาระบบฐานข้อมูลเครือข่ายใช้ร่วมกัน

2. การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

2.1 ความหมายของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (RESULTS) โดยมีตัวชี้วัด (INDICATORS) ที่เป็นรูปธรรม

ผลสัมฤทธิ์(Results) = ผลผลิต (Output) + ผลลัพธ์ (Outcomes)

การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์อาจอธิบายอีกแบบหนึ่งว่าเป็นการจัดหาให้ได้ทรัพยากรมาอย่างประหยัด (Economy) การบริหารทรัพยากรมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์การ (Effectiveness)

2.2 เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่

1. การวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Measurement)
2. การเทียบงาน (Benchmarking)
3. คุณภาพการให้บริการ (Service Quality)
4. การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Performance Auditing)
5. การประเมินโครงการ (Project Evaluation)
6. การมอบอำนาจและให้อิสระในการทำงาน
7. การวางแผนองค์กรและแผนกลยุทธ์
8. การทำสัญญาผลการปฏิบัติงาน

2.3 ลักษณะขององค์การที่บริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

1. มีพันธกิจ วัตถุประสงค์ขององค์การชัดเจนมีเป้าหมายเป็นรูปธรรมโดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์
2. ผู้บริหารทุกระดับมีเป้าหมายที่ชัดเจน

3. เป้าหมายวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้
4. การตัดสินใจจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานจะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก
5. เจ้าหน้าที่ทุกคนรู้จักรับผิดชอบต่อผลงานที่ได้กำหนดไว้ตามกำลังความสามารถ
6. มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจการบริหารเงิน การบริหารคนสู่หน่วยงานระดับล่าง เพื่อให้สามารถทำงานบรรลุผลอย่างเหมาะสม
7. มีระบบสนับสนุนการทำงาน เรื่องระเบียบการปฏิบัติงานสถานที่อุปกรณ์ในการทำงาน

3. การบริการประชาชนสู่ความเป็นเลิศ

3.1 ความคาดหวังจากการบริการประชาชนของรัฐ

1. ความเสมอภาค ความรวดเร็ว ความเป็นธรรมเป็นมิติสำคัญที่ประชาชนคาดหวังที่จะได้รับจากบริการภาครัฐ
2. คุณภาพเป็นหัวใจของการให้บริการของทุกหน่วยงาน การทำงานหรือการให้บริการทั้งหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนในปัจจุบันและอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นที่คุณภาพการให้บริการหรือคุณภาพของผลผลิต

3.2 ลักษณะของหน่วยงานราชการที่บริการสู่ความเป็นเลิศ

1. ระบบราชการสัมพันธ์ที่ดี
2. หน่วยงานมีการรณรงค์และปลูกฝังจิตสำนึกต่อการให้บริการที่ดีเยี่ยมแก่ประชาชน
3. มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบบริหาร
4. หน่วยงานตระหนักว่าการปฏิบัติงานใดๆที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ล้วนมีผลกระทบต่องานบริการประชาชนเสมอ
5. หน่วยงานเหล่านี้สามารถบริหารระบบงานเพื่อให้มาตรฐานการให้บริการที่วางไว้สูงนั้นเป็นจริงได้
6. มีการฝึกอบรมให้ทั้งระดับหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงาน
7. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
8. มีระบบการจูงใจและให้กำลังใจข้าราชการที่ให้บริการได้ดีเด่น
9. มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงปริมาณ
10. มีกลไกภายในองค์กรที่ช่วยเกื้อหนุนให้เกิดค่านิยมด้านการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน

4. วัฒนธรรมและค่านิยมใหม่ในการทำงานเพื่อประชาชน

4.1 ความสำคัญ

เพื่อเสริมสร้างให้ระบบราชการมรรษานะสูงในการเป็นกลไกการบริหารและจัดการประเทศให้สามารถแข่งขันในระดับโลกได้ เป็นระบบราชการที่มีคุณภาพและคุณธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน

4.2 ระบบบริหารภาครัฐจะต้องมีลักษณะที่พึงคาดหวังอันเป็นจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นระบบที่สร้างประโยชน์ให้ประชาชนและประเทศชาติ
- 2) เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน
- 3) เป็นระบบที่มีความรับผิดชอบและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

- 4) เป็นระบบที่เข้มแข็ง ทนทานต่ออุปสรรคกล้าหาญต่อสู้เพื่อคุณธรรม มีเกียรติภูมิและมีศักดิ์ศรี
- 5) เป็นระบบที่ทันสมัย ทันโลก ทันการณ
- 6) เป็นระบบที่มีวัฒนธรรมที่มุ่งความเป็นเลิศของงาน

เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ซึ่งมี 5 แผนงานหลัก จึงครอบคลุมทั้งการปฏิรูประบบวิธีการทำงานและการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยมในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ดัง

- แผนที่ 1 แผนการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ วิธีการบริหารงานของภาครัฐ
- แผนที่ 2 แผนการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ การเงินและพัสดุ
- แผนที่ 3 แผนการปรับเปลี่ยนระบบบริหารงานบุคคล
- แผนที่ 4 แผนการปรับเปลี่ยนกฎหมาย
- แผนที่ 5 แผนการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยม

โดยแผนที่ 1-4 มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนระบบวิธีการทำงาน และแผนงานที่ 5 มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนความคิด ทักษะและพฤติกรรมในการทำงานของข้าราชการ

4.3 ค่านิยมสร้างสรรค์ของเจ้าหน้าที่รัฐ

หมายถึง ค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับการยึดถือปฏิบัติในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในปัจจุบันค่านิยมสร้างสรรค์ของเจ้าหน้าที่รัฐประกอบไปด้วย 5 ประการ ได้แก่

- 1) กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- 2) ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ
- 3) โปร่งใสตรวจสอบได้
- 4) ไม่เลือกปฏิบัติ
- 5) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

4.4 จรรยาบรรณวิชาชีพข้าราชการ

ความหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นมาตรฐานความประพฤติและวิจรรยาณทางศีลธรรมและวิชาชีพ

จรรยาบรรณวิชาชีพข้าราชการตามข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 ประกอบไปด้วย 4 ด้าน 15 ประการ ดังนี้

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

- 1) มีศีลธรรม และประพฤติตนเหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ
- 2) ใช้วิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์
- 3) มีทัศนคติที่ดีและพัฒนาตนเอง

2. จรรยาบรรณต่อหน่วยงาน

- 1) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุจริตเสมอภาคและปราศจากอคติ
- 2) ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มความสามารถ รวดเร็ว ขยันหมั่นเพียรและถูกต้อง
- 3) ตรงต่อเวลา ใช้เวลาราชการให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ
- 4) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัด คำนึงค่า
3. จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน

- 1) มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
- 2) ผู้บังคับบัญชาพึงพอใจ เอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญ กำลังใจ สวัสดิการ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

- 3) ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทางที่ชอบ
- 4) ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานด้วยความสุภาพ มีน้ำใจและมนุษยสัมพันธ์อันดี
- 5) ละเว้นจากการนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
4. จรรยาบรรณต่อประชาชนและสังคม
- 1) ให้ความเป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ สุภาพ อ่อนโยน
- 2) ประพฤติตนให้เป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป
- 3) ละเว้นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งมีมูลค่าเกินปกติวิสัย

ที่วิทยุชุมชนจะให้กันโดยเสนหาจากผู้มาติดต่อราชการ หรือผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น

4.5 แนวทางการรณรงค์ส่งเสริมค่านิยมสร้างสรรค์และจรรยาบรรณเจ้าหน้าที่รัฐ

- 1) การใช้มาตรการยกย่องให้รางวัล
- 2) วิธีการเป็นแบบอย่าง
- 3) สร้างความรู้และทัศนคติ
- 4) วิธีการตั้งชมรมสร้างเครือข่าย
- 5) วิธีการควบคุมจากภายในและภายนอก
- 6) การจัดกิจกรรมรณรงค์
- 7) วิธีการประชาสัมพันธ์
- 8) วิธีการศึกษาดูงาน

4. ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

5.1 ความหมายความสำคัญ

เป็นระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หมายถึงแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

5.2 หลักการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

- 1) หลักนิติธรรม
- 2) หลักคุณธรรม
- 3) หลักความโปร่งใส
- 4) หลักความมีส่วนร่วม
- 5) หลักความรับผิดชอบ
- 6) หลักความคุ้มค่า

ทั้งนี้หลักแต่ละหลักจำเป็นจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติทุกภาคในสังคมและการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ภาคต่างๆ ในสังคม อันหมายถึง ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน

5.3 แนวปฏิบัติที่ต้องดำเนินการ

แนวปฏิบัติที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อที่จะให้เกิดกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

- 1) สร้างความตระหนักร่วมกันในสังคมเพื่อให้เกิดกระบวนการ

สร้างสรรค์กลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

- 2) ออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆที่จำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งดำเนินการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
- 3) เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงการบริหารภาครัฐอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบราชการและปฏิรูปการศึกษา
- 4) เร่งรัดแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน
- 5) เร่งรัดสร้างมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ

5.4 ลักษณะขององค์กรหน่วยงานของรัฐภายใต้ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

- 1) เน้นพันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานภาครัฐ มีการกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์รวมถึงตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ชัดเจน
- 2) มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานภาครัฐจนถึงหน่วยปฏิบัติ
- 3) เพิ่มขอบเขตความครอบคลุมของงบประมาณ
- 4) มีการวางแผนงบประมาณล่วงหน้าระยะปานกลางอย่างเป็นระบบ
- 5) มีระบบการจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้(สำนักงาน ก.พ. : [www. // school.obec.go.th.](http://www.school.obec.go.th))

แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA)

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นกรอบการบริหารจัดการองค์การ ที่สำนักงาน ก.พ.ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการประเมินองค์การด้วยตนเองที่ครอบคลุมภาพรวมในทุกมิติเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานราชการปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้านและอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน คือ

- 1.การนำองค์การเป็นการประเมินการดำเนินการของผู้บริหารในเรื่องวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ค่านิยม ความคาดหวังในผลการดำเนินการ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ในส่วนราชการ การกำกับดูแลตนเองที่ดี และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน
- 2.การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เป็นการประเมินวิธีการกำหนดและถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์หลัก และแผนปฏิบัติราชการ เพื่อนำไปปฏิบัติและวัดผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ
- 3.การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการประเมินการกำหนดความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมชมชอบ การสร้างความสัมพันธ์ และการกำหนดปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ
- 4.การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นการประเมินการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ

5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลเป็นการประเมินระบบงาน ระบบการเรียนรู้ การสร้างความผาสุก และแรงจูงใจของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ตามทิศทางการ

6. การจัดการกระบวนการ เป็นการประเมินการจัดการกระบวนการ การให้บริการ และกระบวนการอื่นที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการสนับสนุน เพื่อให้บรรลุพันธกิจขององค์การ

7. ผลลัพธ์การดำเนินการ เป็นการประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการในมิติ ด้านประสิทธิภาพ มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพ และมิติด้านการพัฒนาองค์การ (สำนักงาน ก.พ. : [www. // school.obec.go.th.](http://www.school.obec.go.th))

สรุปได้ว่า การบริหารงานในองค์กรนั้น นอกจากเจ้าหน้าที่พนักงานจะปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบแล้ว การนำหลักการบริหารระบบราชการที่จะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร อันได้แก่ การบริการสาธารณะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนได้

บทสรุป

หลักการบริหารระบบราชการที่จะช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จนั้น เกิดจากนโยบายการบริหารของผู้บริหาร รวมทั้งกระบวนการบริหารจัดการองค์กรในรูปแบบต่างๆ นอกจากนั้นปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จึงเป็นการนำหลักการบริหารระบบราชการ คือ หลักการปฏิรูประบบราชการการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

องค์ความรู้ใหม่

การปฏิบัติราชการตามระบบราชการนั้น เป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย ธรรมเนียมปฏิบัติของทางราชการ แต่กระนั้นแล้วการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ ย่อมจะก่อให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำหลักการปฏิรูประบบราชการการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มาปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, 2546.

ดลภา โยธะการี.(2554).ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในกองสร้างเสริมสุขภาพ

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร. ค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รุ่งนภา เลิศพัชรพงศ์. (2545). ประสิทธิภาพในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารการศึกษาในระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

สมชาย หิรัญกิตติ. (2541). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : วีระฟิล์ม และไซเทกซ์.สำนักงาน ก.พ. : [www. // school.obec.go.th.](http://www.school.obec.go.th)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย

Local Administrative Organizations and Early Childhood Education Management

ณัฏฐมลกานต์ ไชยวิมลสิริ

Nathamokarn Chaiwimonsiri

คงฤทธิ แข็งแรง

Khongrit Khangrang

สุนทร ธนศิลป์พิชิต

Sunait Thanasinlapaphichit

นักวิชาการอิสระ

Independent scholar

E-mail: Pukkipuk7@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 20 มิถุนายน 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 1 กรกฎาคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 10 กรกฎาคม 2563

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ เป็นการนำเสนอบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการจัดการศึกษาของเด็กเล็กในระดับปฐมวัย ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายการดำเนินงานจัดการศึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบกฎหมายและมาตรฐานของการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กเล็กเติบโตตามพัฒนาการและมีคุณภาพ ครอบคลุมภารกิจในด้านการจัดการศึกษา การดำเนินงานในการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องดำเนินงานภายใต้มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (2) มาตรฐานด้านบุคลากร (3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจหน้าที่ในการจัดการศึกษาของเด็กเล็กในระดับปฐมวัยนั้น นอกจากจะต้องดูแลพัฒนาการของเด็กให้เติบโตตามพัฒนาการแล้วนั้น การจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังต้องอาศัยผู้บริหารท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน บุคลากร ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนจึงจะสามารถดำเนินงานในด้านการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การจัดการศึกษาปฐมวัย, บทบาทด้านการศึกษา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This academic article It is a presentation of roles and duties of local government organizations. In the educational management of young children at the early childhood

level Under the authority under the law, the implementation of the education It can be considered an important role for local government organizations to comply with the legal framework and standards of education management Taking into account the development of early childhood In accordance with educational arrangements for young children to grow according to development and quality Covering missions in the field of educational management Operations in early childhood education and child development centers Must operate under the Child Development Center operating standards of the local government organization The standard is divided into 6 areas as follows: (1) Child Development Center Management Standards (2) Personnel Standards (3) Building Standards, Environment and Safety (4) Academic Standards And curriculum activities (5) Participation standards And support from all sectors (6) Standards for promotion of early childhood development networks

Therefore, the local government organization that has a mission and duty to provide education for young children in the early childhood In addition to having to take care of the development of children to grow according to the development. Educational management to meet the Child Development Center operating standards It also requires local administrators with vision in human resource management as well as participation from all sectors to be able to operate in the field of education management effectively.

Keywords: Early Childhood Education Management, Role in Education, Local Government Organization

บทนำ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้ภารกิจการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาไว้ในหมวดสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย ดังนี้ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภารกิจจัดการสาธารณะที่รัฐจะต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยกำหนด ได้บัญญัติถึงสิทธิของบุคคล ในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรวมถึงผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและเหมาะสมจากรัฐ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทยมีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (ราชกิจจานุเบกษา. 2560

ค้นจาก <https://cdc.parliament.go.th>) นอกจากนั้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดเน้นที่จะให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการดำเนินการดังกล่าวจะมีหน่วยงานหลายหน่วยงานมีส่วนร่วม แต่ที่สำคัญมากคือ หน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้คือ

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

(1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น

(3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่น เป็นผู้จัด

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

มาตรา 41 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 58 มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้วยงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษา ดังนี้

(1) ให้รัฐและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่น ให้แก่

สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 15)

รวมถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะไว้หลายประการ โดยเฉพาะได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(9) การจัดการศึกษา

(10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ดังนี้

(6) การจัดการศึกษา

มาตรา 23 เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล อาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(9) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 24 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(6) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ดังนั้น จากอำนาจหน้าที่และภารกิจตามกรอบกฎหมาย ทุกภาคส่วนต่างก็มีแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งจะให้องค์กรทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื้อเรื่อง/บทวิเคราะห์

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 10-11) การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม เพื่อเข้ารับการศึกษาในระดับต่อไป โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในชั้นเด็กเล็กอนุบาลศึกษาในรูปแบบศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดหรือศูนย์พัฒนาเด็กประเภทต่าง ๆ โดยมีนโยบายให้มีการจัดการศึกษาและส่งเสริมอบรมเลี้ยงดูที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็ก และส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว ชุมชน สถาบันสังคมอื่นๆ ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการของการศึกษา การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป. : 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษา หมายถึง การดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้มีพัฒนาการอย่างสมวัย

2. การจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบครัวเด็กทุกประเภททั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส ให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ ให้แก่เด็กทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กและผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 5)

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาศักยภาพตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกด้าน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรม
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมี

คุณภาพและมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก
- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิด ต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 5 ขวบ

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อนหรือทฤษฎี

พัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมกับวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ถ้าประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่อธิบายว่าเด็กจะพิจารณาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุ เด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนเองพอใจ ได้ความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยเหลือตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัย มีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองอยากรู้รอบๆตนเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาก

จากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่เด็ก มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการ เรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าเด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระอบอุ่น และปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิด ตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตร จึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ด้วยตัวเด็กเองในสภาพ แวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้ เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะ รู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วย ตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและ สติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสนั่นไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่านคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่นสร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ จึงถือการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจ สำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือ แวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจ และยอมรับว่า วัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และ พัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่าง ราบรื่น มีความสุข(กระทรวงศึกษาธิการ. 2548, น. 3-5)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี ทั้งนี้ เน้นการ อบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตาม ศักยภาพ ภายใต บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อ สร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

3. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือ ปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แบ่ง มาตรฐานออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547, น. 3-14)

1. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน

ปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 นั้น ควรจะปรับปรุงเนื้อหาหลักเกณฑ์ หรือหนังสือสั่งการต่างๆ ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับนวัตกรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553, น. 5-11)

3.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสม โดยจะต้องประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ประกอบการผู้ดูแลเด็กอย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง

1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารจัดการ โดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ มีนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ที่นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายเป็นประธาน ยกเว้นศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด ที่รับถ่ายโอนจากกรมการศาสนาให้เจ้าอาวาส หรือผู้ที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นประธาน

1.3 การบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคล เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยและมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์ที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

3.2 มาตรฐานด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น จะต้องมีความประพฤติดี และมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ

คุณลักษณะของบุคลากรที่เหมาะสมต่อการทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีดังนี้

1) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากครูผู้ดูแลเด็กเพื่อปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรและการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้ง จากผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

3) ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้ง จากผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

4) คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

3.3 มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็ก และฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

3.4 มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

4.1 เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)

4.2 เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย

4.3 เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ

4.4 เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น

4.5 เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

3.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนา ระหว่างชุมชน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการใช้ต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่เด็กเล็ก ที่จะทำให้มีการสานเสริมการศึกษาระดับ

ขั้นพื้นฐานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะจะทำให้สามารถขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่มาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้องที่จะทำให้เกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ก้าวหน้าต่อไป

3.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษา เพื่อพัฒนาคอนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

6.1 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6.2 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็กเล็ก

6.3 เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.4 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สรุปได้ว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ

บทสรุป

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจด้านการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กระดับปฐมวัย ได้เข้าถึงระบบการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงเป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานในด้านการจัดการศึกษา ให้สามารถจัดบริการด้านการศึกษาให้เด็กเล็กในระดับปฐมวัย ได้เข้าสู่ระบบการศึกษาที่ได้มาตรฐานด้านการดำเนินงานด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสามารถดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเล็กระดับปฐมวัย ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพเพื่ก้าวสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาครอบคลุมในทุกด้าน เพื่อให้สอดคล้องตามหลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เริ่มตั้งแต่เกิดจนแม้กระทั่งเสียชีวิต ในด้าน

การศึกษาก็เช่นเดียวกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ดำเนินงานโดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นการจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายควรจะร่วมกันส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดเป็นมาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.2547.การจัดการท้องถิ่นตามกฎหมายที่กำหนด. กรุงเทพฯ : กรมฯ, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ.2548. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ :

กระทรวงฯ,

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.2543. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.

กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.

“ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2547. เรื่องการ จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กงบประมาณพ.ศ.2548,

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121 ตอนพิเศษ 137 ง. หน้า 54 – 56. 17 ธันวาคม

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.

หน้า 1 – 23. 19 สิงหาคม 2542.

“พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545,,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่

128 ก. หน้า 11 – 14. 31 ธันวาคม 2545.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม

127 ตอนที่ 45 ก. หน้า 1 – 3. 22 กรกฎาคม 2553.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2536. การจัดการศึกษาก่อนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2544. นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ.

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน. 2555. การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. ลำปาง :กลุ่มงานเทคโนโลยีเพื่อ

การศึกษา,

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. 2545. คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาสารักษาดินแดน.

ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กรม. คู่มือพัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการ

ปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551.

_____ คู่มือแนวทางการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานคุณภาพตัวอย่าง. กรุงเทพฯ : กรม

ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551.

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

วารสารชัยภูมิปริทรรศน์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์

1. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์
2. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในการพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้นิพนธ์บทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ ทั้งสิ้น
3. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง
4. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้นิพนธ์บทความ
5. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์บทความในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์

1. บทความที่ผู้นิพนธ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้นิพนธ์บทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาบทความของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น
3. หากผลงานทางวิชาการของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัครหรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง
4. ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารชัยภูมิปริทรรศน์ ก่อนการตีพิมพ์และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่น ๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารชัยภูมิปริทรรศน์แล้ว
5. ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบนหลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง
3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน
4. หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมินเป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารวิจัยปริทรรศน์กำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้อื่นได้รับรู้

การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารจิตวิทยาปริทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

1. ขนาดของต้นฉบับ

พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาด A4 โดยเว้นระยะระหว่างขอบกระดาษด้านบน 3.81 ซม. ด้านขวากับด้านล่าง 2.54 ซม.

2. รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง

ใช้รูปแบบอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้ขนาดและชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการวางตำแหน่งดังนี้

2.1 ขนาดกระดาษ จัดพิมพ์บทความด้วยกระดาษ ขนาด A4 พร้อมระบุเลขหน้า ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวาและซ้ายตามรูปแบบการจัดหนังสือทั่วไป

2.2 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ขนาด 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

2.3 ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) ตัวพิมพ์ใหญ่ ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตัวพิมพ์เล็ก ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

2.4 ชื่อผู้เขียน ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวา ได้ชื่อเรื่อง โดยให้ใส่ทั้งชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุอีเมลด้วย

2.5 ที่อยู่หรือหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวา ได้ชื่อผู้เขียน โดยให้ใส่ที่อยู่หรือหน่วยงานทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.6 หัวข้อบทคัดย่อไทยและอังกฤษ ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ได้ที่อยู่หรือหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน โดยหัวข้อบทคัดย่อไทยและหัวข้อบทคัดย่ออังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตัวพิมพ์ใหญ่

2.7 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา จัดพิมพ์ไม่ควรมากเกิน 3 ย่อหน้า บรรทัดแรกเว้น 1 แท็บ (Tab) จากขอบกระดาษด้านซ้าย และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน

2.8 หัวข้อของคำสำคัญ ภาษาไทย ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดซ้ายหน้ากระดาษ ได้บทคัดย่อภาษาไทย และคำสำคัญนี้ไม่ควรเกิน 3 ศัพท์ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

2.9 หัวข้อของคำสำคัญ ภาษาอังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดซ้ายหน้ากระดาษ ได้บทคัดย่อภาษาอังกฤษ และคำสำคัญนี้ไม่ควรเกิน 3 ศัพท์ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

2.10 หัวข้อเรื่อง ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุหมายเลขข้อ

2.11 หัวข้อย่อย ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ระบุหมายเลขข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับตามเลขหัวข้อเรื่องเป็นหลัก

2.13 เนื้อหา ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน โดยบทความวิจัยและบทความวิชาการ ให้มีองค์ประกอบเริ่มตั้งแต่บทนำหรือความนำ เนื้อหาหลัก วิเคราะห์และสรุป บรรณานุกรม ส่วนบทวิจารณ์หนังสือ ให้มีข้อมูลทางบรรณานุกรม ชื่อผู้วิจารณ์ บทวิจารณ์ สำหรับงานสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ ให้มีองค์ประกอบตามบทความวิจัยและบทความวิชาการ

3. จำนวนหน้าต้นฉบับ

เนื้อหาของบทความตั้งแต่หัวข้อเรื่องจนถึงบรรณานุกรมควรมีความยาวไม่ควรเกิน 15 หน้า
กระดาษ ขนาด A4

4. ช่องทางการส่งผลงาน

4.1 ทางไปรษณีย์ ให้พิมพ์ผลงาน 1 ชุด และซีดีบันทึกผลงานในรูปแบบไมโครซอฟต์เวิร์ด 1 แผ่น ส่ง
ถึง กองบรรณาธิการวารสารชัยภูมิปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ เลขที่ 97 หมู่ที่ 14 บ้านโนนเหลื่อม
ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 082-134-1049, 082-443-9987

4.2 ทาง Email โดยส่งไฟล์เวิร์ด ไปที่ phayalae@mcu.ac.th

4.3 ทาง website โดยส่งไฟล์เวิร์ดเข้าไปในระบบของวารสาร หลังจากนั้น ทางวารสารจะ
ดำเนินการตามลำดับจนกว่าจะมีการตีพิมพ์ผลงาน